

Padėtis Marmaricoje

ROMA, XII.15. Dėl padėties Marmaricoje iš kompetentingų italų sluoksnių pranešama, kad

mūšis nė kiek nesulipnėjo.

Kariuomenės vadovybės paskutinių dienų pranešimuose paminėtas kovos perkėlimas į vakarus yra naujingas ašies valstybių kariuomenės veiksmams. Tuo būdu ši kariuomenė galės sėkmingiau kovoti su gausesniu priešiu. Tūkstančiai belaisvių, kurie pateko į ašies valstybių rankas, ir šimtai tankų ir kitokių autovežimiu, kurie buvo pagrobti arba sunaikinti, rodo, kokia atkakli čia vedama kova. Iškalbingas įrodymas, kad kova vyksta sunkiai ir kad priešas turėjo didelių nuostolių, yra tas faktas, kad

italų ir vokiečių vienetų judėjimas visą laiką vyksta visiškai tvarkingai.

Priešas tų judėjimų beveik netrukdo. Anglų karo pajėgos 3-4 dienas žiūrėjo į italų ir vokiečių vienetų judėjimą visiškai neveikliai. Tik po to, kai kariuomenė buvo pertvarkyta, britai vėl pradėjo pulti.

Jų puolimai buvo ypatingai nukreipti prieš italų divizijas, kurioms tačiau pavyko po smarkių kovų prieš vėžimąsi sulaikyti ir jį atremti.

Priešai buvo padaryta žymių nuostolių žmonėmis ir tankais. Ašies valstybių karo aviacija prisideda prie kovų ir diena po dienos suduoda priešą junginiams ir jau gerokai sužalotiems Tobruko įtaisams kietus smūgius. Per oro kovas dėl vokiečių ir italų karo aviacijos pranašumo anglosaksai iš kovų pasitraukia. Anglų laivyno veiksmus italų ir vokiečių lėktuvai dažnai atremia, kaip parodo ir anglosaksų kreiserius ir naikintuvus, kurie neseniai mėgino šaudyti į Derno pakraštį, pataikiusios bombos.

Britų karo aviacijos dalyvavimas mūšiuose ir užnugario bombardavime paskutiniu metu ypatingai pasireiškė nekarinių taikinių atžvilgiu. Paskutiniu metu pegasėjo britų bombardavimai, nukreipti prieš vokiečių ir italų ligonines ir kitokius sanitarinius įtaisus.

Airija bus paprašyta...

AMSTERDAMAS. Komentatorius Charles Collinwoodas per New Yorko radiją pareiškė: „Kraštas, apie kurį šį momentą daug kalbama, yra Airija. Airiai jaučia žymiai daugiau simpatijų amerikiečiams, negu didžiąjai Britanijai. Galimas dalykas, kad Jungtinės Valstybės airius paprašys perleisti Airijos bazes. Didžioji Britanija ir Jungtinės Valstybės jau anksčiau Airiją yra prašiusios tų bazių. Laukiama, kad tas spaudimas dabar bus padidintas“.

Japonijos ambasadoriaus Berlyne pareiškimas spaudos atstovams

BERLIN. Japonų ambasadorius Osima pirmadienį popietė priėmė vokiečių spaudos ir antikoninternio paktau priklausančių valstybių spaudos atstovus. Savo kalboje Osima padėjo vokiečių spaudai už jos parodytą japonų reikalų supratimą ir pabrėžė, kad į vokiečių tautos japonų tautos atžvilgiu parodyta draugystė japonų tauta atsako tokiais pat jausmais. Toliau ambasadorius paminėjo gausius anglosaksų valstybių mėginimus atimti japonų tautai jos gyvenimo galimumus ir ūkiškai eksploatuoti Rytų Azijos tautas. Japonija laikėsi nepaprastai santūriai, norėdama išlaikyti pasaulio taiką ir išvengti karo išplėtimo. Tačiau anglosaksų valstybės tokį Japonijos laikymąsi, panašiai kaip nenulstamas Fiurerio taikingas pastangas, išaiškino kaip silpnumą ir privedė prie išsukiamo amerikiečių elge-

Smarkūs bombardavimai Maskvos fronte

Pietuose su dideliais priešai nuostoliais buvo atremti sovietų puolimai

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XII. 15. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Rytuose daugelyje fronto vietų buvo atremti priešai puolimai su dideliais nuostoliais priešui. Aviacijos pajėgos sėkmingai puolė priešą kariuomenės telkinius Doneco kilpoje ir geležinkelius tarp Dono ir Doneco. Stiprios kovos lėktuvų ir smingamųjų kovos lėktuvų pajėgos, lydimos naikintuvų, sudavė naikinančių smūgių į sovietų fronto centrinio ruožo šarvuotųjų pozicijas ir paramos voras.

Ten priešai buvo padaryta itin jaudinamų nuostolių sunkiaisiais ginklais ir riedmenimis. Aviacijos puolimai buvo sėkmingi ir Volchovo ruože bei Murmano geležinkelio srityje. Karo laivyno apsaugos laivai Egėjaus jūroje gluminėmis bombomis sužalojo britų povandeninį laivą, kurį reikia laikyti žuvusiu.

Siaurės Afrikoje vėl buvo atremti britų puolimai. Vokiečių ir italų smingamųjų kovos lėktuvų daliniai sunkauso kalibro bombomis gerai patalkė į priešų voras ir artilerijos pozicijas, esančias į pietvakarius nuo Tobruko. Vienoje aviacijos ba-

žėje vokiečių kovos lėktuvai padegė skysto kuro sandėlių. Laivyno artilerija prie Atlanto krantų numušė du britų kovos lėktuvus.

BERLIN. XII. 15. Papildydama šios dienos kariuomenės vadovybės pranešimą, DNB iš karinių sluoksnių patyrė: Vokiečių kariuomenės junginių kovai Rytų fronte ir toliau yra būdingi bolševikų mėginimai puolimais pasiekti bet kurių vietinio pobūdžio lamėjimų. Tačiau

šitie puolimai kiekvieną kartą atsimuša į vokiečių gynimą ir baigiasi kruvinais nuos-

toliais priešai.

Vokiečių karo aviacija vis sėkmingai dalyvauja tose kovose, numesdama bombų ir kariuomenės šarvuotųjų ir papildomų medžiagų telkinius, o taip pat į geležinkelius už sovietų kariuomenės nugaros.

Ir Šiaurės Afrikoje, kur britai be pasisekimo puola į vakarus nuo Tobruko, vokiečių karo aviacija su savo smingamųjų bombonešių junginiais kartu su italais bombardavo motorizuotąsias voras, patrankų lizdus ir vieną priešą aviacijos bazę, kur buvo padegtas skysto kuro sandėlis. Britai mėgino su vienu povandeniniu laivu įplaukti į Egėjaus jūrą, kuri po Kretos salos paėmimo jiems yra uždaryta. Tačiau vokiečių karo laivyno sargybiniai laivai puolė britų povandeninį laivą su vandeninėmis bombomis ir jį taip smarkiai sužalojo, jog manoma, kad jis gali būti laikomas žuvęs. Per gruodžio mėnesį britai neteko jau antro povandeninio laivo.

ROMA. Šiandien popiežius priėmė šiuo metu Romoje viešindus Slovakijos prekybos delegacijos narius. Po trumpos slovakų kalba pasakytos kalbos popiežius pasakė trumpą kalbą vokiškai.

SVINHUFVUDI SUKAKO 80 METŲ

HELSINKIS. Buvusio Suomijos prezidento P. E. Svinhufvudo 80 metų sukaktuvų proga suomių laikraščiai šiandien rašo apie gyvenimą ir darbus šio vyro, kurio, kaip laikraščiai pabrėžia, darbai įkūnija jo paties gyvenime Suomijos pretenzijų teisėtumą. „Svinhufvudo gyvenimas, rašo „Uusi Suomi“, yra buvęs teisės sąvoka ir šiaurine laisvės meile pagrįstas realus valstybinis darbas, jis rodo, kad mūsų tautos išsivystymas bus tęsiamas toliau tuo pagrindu, ant kurio iki šiol buvo pastatytas“.

TOKIO. Vyriausybės atstovas dar kartą pabrėžė, kad Jungtinių Valstybių tvirtinimas apie japonų karo laivų „Haruna“ ir „Kongo“ nuskaudinimą yra nepagrįstas, pažymėdamas, kad, kaip atrodo, amerikiečiai neturi supratimo apie japonų karo laivų buvimą vieta, kas japonų laivyno sluoksniuose sukelia pašaipą. Atstovas konstatavo, kad minėtieji laivai ir kiti panašūs laivai niekad nėra buvę Jungtinių Valstybių laivyno organų paminėtose kovos srityse.

STOCKHOLMAS. Anglų informacijų biuras praneša, kad Kalifornijos gubernatorius paskelbė išimties stovį visoje Kalifornijoje. Gubernatorius nurodo į tai, kad jis išimties stovį laiko išplaukiančių iš gyventojų interesų, turint galvoje dabartinį karo pavojų. Paskutinėmis dienomis, kaip nurodoma gubernatoriaus atsišaukime, ties Kalifornijos valstybe pasirodė priešų žvalgybos lėktuvai, jeigu net ne bombonešiai.

Žinios iš Tol. Rytų fronto

SANCHAJUS. Šiuo metu vyksta smarkios kovos Kedano srityje, Malajų pusiasalio vakariniame pakraštyje. Sanchajaus japonų kariuomenės suoksnuose ši žinia iš Singapūro laikoma įrodymu, kad japonų kariuomenei, kuri praėjusią savaitę buvo išaipinta įvairiose pusiasalio rytų pakraščio vietose, pavyko prasiveržti iki vakarinio pakraščio.

TOKIO. Japonijos vyriausioji kariuomenės būstinė praneša, kad Malajuose išaipintieji japonų kariuomenės daliniai, greitai verždamiesi į priekį, Britų Malajų vakariniame pakraštyje užėmė nepaprastai svarbią bazę.

STOCKHOLMAS. Kaip britų radijas patvirtina, japonams jau pavykė prasiveržti toli į pietus Malajų pusiasalyje. Londono radijas pabrėžia atkaklumą mūsų, kurie vyksta pusiasalio šiaurės vakaruose ir taip pat prie Fenango.

SANCHAJUS. Manilos radijo žiniomis, pirmame savo savaitiniame pranešime vyriausiasis Jungtinių Valstybių karinių pajėgų Toluosuose Rytuose viršininkas generolas Mac Arthuras pranešė, kad japonų karinės oro pajėgos Filipinus puolė jau 14 kartų. Toliau jis pranešė, kad

dabar šiaurinėje Luzono ruože vyksta sunkios kovos tarp japonų ir Jungtinių Valstybių karinių pajėgų.

TOKIO. Japonijos vyriausiosios kariuomenės būstinės žemyno kariuomenės skyrius praneša, kad japonų bombonešiai, puldami aerodromus Luzono centre, 40 amerikiečių bombonešių sunaikino ant žemės ir du didelius kovos lėktuvus bei vieną mažą naikintuvą padegė. Sandėliuose ir benzino sandėliuose buvo sukelta didelių gaisrų. Kiti japonų

aviacijos daliniai puolė amerikiečių kariuomenės štabą Tarlace, 64 kilometrai į rytus nuo Ibo miesto ir sunaikino barakų stovyklą. Prie Aparrio buvo numuštas vienas „Curtis“ tipo lėktuvus. Japonų kariuomenės daliniai Luzono saloje sėkmingai žengia į priekį. Priešo atsparumas visur buvo palaužtas.

TOKIO. „Tokio Niši Niši“, pasiremdamas karinių specialistų duomenimis, praneša, kad per japonų veiksmus prieš Filipinus iki šiol numušti arba sunaikinti žemėje 279 lėktuvai. Kadangi, prieš duomenimis, Filipinuose buvę iš viso 300 lėktuvų, gali būti konstatuota, pareiškia japonų laikraštis, kad tenykštės priešų oro pajėgos praktiškai yra visiškai sunaikintos ir tuo būdu šioje karo veiksmų srityje nevaržomai įsiviešpatavo japonų oro laivynas.

TOKIO. „Tokio Niši Niši“ praneša iš Saigono, kad, smarkiai puolant iš oro Uenango uostą, buvo labai apgadinti šeši priešų transporto laivai ir padegti dar trys laivai.

Be to, tiesiai buvo pataikyta į du priešų laivus naikintojus. Penki priešų lėktuvai buvo sunaikinti žemėje.

TOKIO. Domei praneša, kad japonų karinės pajėgos Kaulune vakar vakare pradėjo generalinę ofensyvą prieš Hongkongą. Toliau agentūra skelbia „kad armijos vienetai, remiami oro pajėgų ir artilerijos, mėgina išsikelti.“

SANCHAJUS. Japonų kariuomenės daliniai, paremiami aviacijos vienetų, sekmadienio rytą pradėjo visuotinį Hongkongo salos puolimą, pranešama iš Kauluno.

Kaip buvo įteiktas ultimatumas Hongkongui

TOKIO. Tokio laikraščiai skelbia smulkmenas apie Japonijos ultimatumo įteikimą Hongkongo generaliniam gubernatoriui. Japonų delegacija iš trijų vyrų, vadovaujama vieno pulkininko leitenanto, su mažu motoriniu laivu iš Kauluno nuvyko į Hongkongą įteikti anglų generaliniam gubernatoriui japonų karinio viršininko ultimatumą. Ant to motorinio laivo plevėsavo vėliava su užrašu: „Peace Mission“ („Taikos misija“). Smarkiai apginkluotų britų karinių vienetų lydimą, japonų delegacija nuvyko į anglų vyriausiąjį štabą, kur įteiktas ultimatumas, prasidėjo derybos su britų pulkininku Boxeriu. Ultimatumo terminas turėjo baigtis šeštadienį popiet. Japonų delegacija paskui grįžo į Kauluną, iš kur, dar prieš pasibaigiant ultimatumo terminui, vėl nuvyko į Hongkongą. Hongkonge japonams buvo įteiktas teigiamas atsakymas į ultimatumą. Parlamentarų laivų galutinai išvykstant iš Hongkongo, prašėsi primamos keliauti drauge į Kauluną dvi anglės, kurios pareiškė, kad jos japonų apsaugoje jaučiasi saugiau, negu grasinamame Hongkonge. Ja-

ponų ultimatumu jų karinis viršininkas konstatuoja, kad jau baigti pasirengimai užimti Hongkongui ir Hongkongo okupavimas yra tik laiko klausimas. Todėl tolesnis britų karinių pajėgų priešinimasis esąs beprasmiškas. Būtų apgailėstatina, jei, toliau tęsiant kovą, patektų į pavojų nekariaujantieji Hongkongo civiliniai gyventojai. Hongkongo generalinis gubernatorius, kaip pareiškia ultimatumu, galėtų į šią aplinkybę atsižvelgti, tuo siekdamas išvengti nereikalingų aukų.

Knoxas grįžo iš Havajų

STOCKHOLMAS. Anglų žinių agentūra iš Vašingtono praneša, kad Jungtinių Valstybių karo ministeris Knoxas sekmadienį prieš pusianaktį grįžo iš savo kelionės į Havajus. Šiandien Knoxas tarsis su Rooseveltu. Anglų žinių agentūra praneša, kad Knoxas, grįžęs į Vašingtoną, „atsisakė priimti žurnalistus“.

ROMA. Prasidėjus anglų ofensyvai Marmaricoje, anglų karo aviacija, kaip praneša Stefano agentūra, iki šiol neteko iš viso 360 lėktuvų.

Projektuojama sąjungininkų karo taryba Ji mauanti įsikurti Vašingtone

STOCKHOLMAS. Londono laikraščių diplomatiniai bendradarbiai išsamiai svarsto įvairiausių planus sąjungininkų strategijai koordinuoti. Laikraštis „Daily Mail“, tarp kitko, rašo, kad diskusijos dėl karo strategijos koordinavimo, prasidėję tarp britų ir Jungtinių Valstybių vyriausybių, jau artimiausiomis dienomis busiančios išplėtos ir sovie-

tams. Pasak laikraščio, vienoje ar kitoje sostinėje norima įsteigti savos rūšies „sąjungininkų karo tarybą“. Jeigu tos karo tarybos būstinė bus išrinktas Vašingtonas, tai ten busias nusiųstas aukštas britų ministeris, o sovietų ir Čungkingo Kinijos vyriausybės bus paprašytos atsiųsti savo atstovus.

Italijos pastangomis Europoje. „Imperatoriskoji kariuomenė, baigė Osima, yra išėjusi kiekiausia mokykla su didžiausiu valios įtempimu ir yra persiėmusi tikėjimu galutine pergale. Už jos stovi tauta, kuri sutinka šią jai primestą kovą žūt būt vesti iki galo ir iki paskutinės aukos. Dabar atėjo valanda, kad Vokietija, Italija ir Japonija pety į petį pradėjo bendrą kovą dėl laimėjimo. Aš galiu jus japonų tautos vardu užtikrinti, kad mes nepavilsime to pasitikėjimo, kurį mums reiškia Vokietija ir Italija. Mūsų vienybė yra tikriausias laidas, kad galutinis laimėjimas bus pagrebtintas ir užtikrintas“.

OSLO. Oslo spauda praneša, kad už 5 km į šiaurę nuo Haugesundo vienas anglų lėktuvus bombomis nuskandino mažą norvegų pakraščio laivą „Topas“ (142 tonų talpos). Šeši norvegų jūrininkai žuvo.

Svarbūs nuostatai apie Lietuvos amatų reformą

Rašo Dr. W. Klingspor, amatų referentas prie Generalinio Komisarato

Generalinio Komisarato šiuose artimiausioje ateityje bus paskelbti pirmieji nuostatai apie Lietuvos amatų tvarkymą, kurie įsigalioja Lietuvos generalinėje srityje nuo 1942 m. sausio mėn. 1 d. Tai yra tikrai laikinosios priemonės. Prieš išleidžiant galutinius vykdomuosius įsakymus, tų nuostatų tikslas yra paruošti Lietuvos amatų atstatymą ir skatinti jų plėtojimąsi, siekiant Rytų Krašto amatų, smulkiosios pramonės ir prekybos reorganizacijos, nustatytos Reicho Komisarato Rytų Kraštui 1941 m. spalio mėn. 17 d. pagrindiniu pareidymu.

Platūs nuostatai numato įsteigimą savarankiškos įstaigos, pavadintos „Igalotinis Lietuvos Amatams“, Amatų Kartotekos vedimą ir verslų kurie yra varomi amato būdu, sąrašo paskelbimą. Jie yra sudaryti taip, kad apsaugotų pajėgesnius amatininkus, ir pagal juos savarankiško amato įmonės vedimas priklauso nuo kvalifikacijų įrodymo. Šiam tikslui visos esančios amato ir smulkiosios pramonės įmonės (išskyrus įmones, priklausančias arteimams, kombinatams ir trestams kurių sutvarkymas yra numatytas ateičiai), taip pat šalininės amato įmonės, priklausančios prekybos, pramonės, žemės ūkio ar kitoms ūkio grupėms, taip pat ir naujai įsikursiančios amato įmonės turės būti pertvarkintos ir suregistruotos kartotekiniu būdu. Čia visai neturi reikšmės ar įvardytu verslu užsiiminėjama verslovietyje, turinčioje pastovią vietą, ar verslo praktika nėra susieta su būdu ir varoma einant iš namų į namus. Tik įrašė į Amatų Kartoteką ir gavę įrašymo pažymėjimą fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę savarankiškai vesti amato įmonę. Kas nesilaikys šių privalomų nuostatų ir ateityje savarankiškai laikys amato įmonę, nebūdamas įtrauktas į Amatų Kartoteką, nusišalsta ir bus policijos prievartos priemonėmis baudžiamas net iki įmonės uždarymo.

Įrašymas į Amatų Kartoteką pareina nuo to, ar verslas, atžymėtas verslų sąrašo, yra varomas amato būdu ir ar įmonės savininkas yra amato specialistas ir asmeniškai patikimas, ar įmonė yra gyvenimiška ir ar tam yra pažįstamas specialus reikalas. Iš principo amato specialybė laikoma įrodyta ir tuo pačiu išpildyta svarbiausia įrašymo į Amatų Kartoteką ir įmonės vedimo sąlyga, kai įmonės savininkas arba įmonės vedėjas yra išlaikę meistro egzaminus. Kadangi tvarkinga amato mokslas eiga, apimanti mažusia 3 metų buvimą įmonėje, turinčioje teisę išmokyti mokinius po to pameistrų egzaminų laikymą, kelerių metų buvimą pameistrų ir meistro egzaminų laikymą, iki šiol Lietuvoje nebuvo praktikuojama, naujos instrukcijos tam numato perėmamuosius nuostatus. Pagal juos asmenys, kurie 1940 m. rugpjūčio mėn. 1 d. buvo ilgiau kaip 10 metų be pertraukos savarankiškai dirbę amatuose ir yra per 40 metų amžiaus ir, be to, atitinka visas virš išdėstytas sąlygas, įrašomi visam amžiui į Amatų Kartoteką (privalomo nuostatas). Visi kiti asmenys gali būti įrašomi laikinai arba visam amžiui, jeigu jie įrodys, kad mažusia 6 metus be pertraukos savarankiškai vertėsi amatu (galimumo nuostatas). Asmenys, kurie 1940 m. rugpjūčio mėn. 1 d. nebuvo 30 metų amžiaus arba nurodytą dieną neužsiėmė verslu, norėdami savarankiškai verstis amatu, turi išlai-

kyti meistro egzaminus. Igalotinis Lietuvos Amatams gali, Generaliniam Komisaratui sutikęs, daryti išimtis.

Šalia amato specialybės ir asmeninio įmonininko patikimumo turi būti patikrinta pačios įmonės įrašydinimo galimybė. Anksčiau lemiamos reikšmės, nustatant priklausomumą amatams arba smulkiajai pramonei, turėjo įmonėje dirbančių asmenų skaičius ar mašinų vartojimas. Šitos grynai išorinės skirtumo žymės ateičiai neturės reikšmės. Žymiai didesnę reikšmę turi, ar įmonė priklauso verslo šakai, kurioje galima laikyti amato įmonę. Šiam tikslui prie išleisvų nuostatų pridedamas sąrašas, kuriame išvardytos visos amatų šakos, kuriomis galima užsiimti amato būdu. Todėl visos įmonės, kurios dirba sąraše nenurodytose amatų šakose, neprišakytos prie amatų. Visas kitas įmones reikia patikrinti ar jų struktūra ir įmonės praktika leidžia priskirti jas prie amatų įmonių. Teigiamu atveju jos įrašomos į Amatų Kartoteką. Tas pat taikoma ir šalininėms amato įmonėms. Įmonė negali būti įrašoma, jei ji, nors ir yra amato įmonė, neatitinka statomų reikalavimų. Šiuo atveju įmonė turi būti uždaryta.

Igalotinis Lietuvos Amatams ir jo įstaiga yra institucija, tiesiog priklausanti Generalinio Komisarato Pagrindinio Ūkio Skyriaus vedėjui. Jos būstinė yra Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmuose Kaune. Ja įsteigus, likviduojama buvusi Amatų Koro-racija kartu su jos padaliniais. Nu-

statytiems uždaviniams atlikti Igalotinis ir jo pavestį pareigūnai turi teisę uždėti amato arba smulkiosios pramonės įmonėms ar jų savininkams ir vedėjams prievoles, reikalauti iš jų reikalingų dokumentų ir knygų pateikimo, vykdyti įmonių apžiūrėjimą ir reikalauti anketų užpildymo.

Kaip pradžioje pažymėta, šie nuostatai įsigalioja nuo 1942 m. sausio mėn. 1 d. Todėl nuo šio laiko visoms amato ir smulkiosios pramonės įmonėms uždausta išimti naujus patentus, neturinčius pažymėjimo apie įrašymą į Amatų Kartoteką. Patentu mokėsčius imti įgaloti bankai ir kitos įstaigos įpareigojamos, prieš imdamos patentu mokesčių, pareikalauti pateikti įrašymo pažymėjimą. Kilus abejonėms, turi būti atsiklausa Igalotinio Lietuvos Amatams.

Tiek apie išleisvius nuostatus, Tolinėsi Igalotinio uždaviniai apima: mokinių, pameistrų ir meistro egzaminų reikalų tvarkymą. Šiuo reikalu nuostatai bus išleisti artimiausioje ateityje.

Užbaigiant galima pasakyti, kad didelės reformos, pravedamos jau paskelbtomis ir dar ruošiamomis priemonėmis, garantuoja, kad Lietuvos amatų ūkis ateityje taps našus ir sveikas. Todėl iš visų dalyvaujančių sluoksnių laukiama neriboto ir paslaugaus bendradarbiavimo, nes tik tokiu būdu tikslas gali būti pasiektas ir šios srities nesutvarkytos ir toliau netoleruotinos sąlygos, apskrintos buvusios bolševikų ūkinės sistemos, galės būti pašalintos.

SPORTAS

Pavykusi sportininkų demonstracija

Sporto vakaras Savitarpinės Pagalbos naudai buvo gražus jaunimo pasirodymas, konkrečiu būdu prisidedant prie didžio tikslo. Programa sudarant, buvo atsižvelgta, kad ji nebūtų šabloninio pobūdžio ir monotonišė. Reikia pasakyti, kad programa buvo vykusiai parinkta ir žiūrovų šūtai sutikta.

Vakaro pradžioje Kauno miesto pradžios mokyklos Nr. 10 mokiniai, vadovaujami mokyto. Kazakaitės, paško du tautiniu šokių: Žiogelius ir Rugučius. Tautiniai drabužiai apsirėngę berniukai ir mergaitės darė gražų įspūdį ir sušoko gana rūpestingai.

Naujas dalykas buvo kumštinių rungtynės. Kumštinius Lietuvoje pirmą kartą žaidimas, ypač iškilus krepšiniui, kuris greit tapo tautiniu sportu. Dėl to ir vakarykštes rungtynes teko žiūrėti kaip ir tam tikrą staigmeną. Susitiko Fliegerhorst ir Vytauto Didžiojo Universitetas. Pirmame kėlinyje aiškiai vyravo studentai ir laimėjo 37:19. Antrame kėliny vokiečių kariai pradėjo geriau derintis ir buvo lygiavertis priešininkas, ką rodo kėlinio pasekmė — 27:25 karių naudai. Vis dėlto pirmam kėliny sudaryta persvara liko Universiteto pergalės ramščiui ir studentai laimėjo 62:48. Ekipoje žaidė: Fliegerhorst: Hptm. Rheinlaender, Feldwebel Tillmann, Unteroffiz'er Laumann, Gefreiter Solinski ir Gefreiter Weyerstall; Universitetas: Doc. Vokietaitis, v. asist. Šačkus, j. asist. Naujokas stud. Bačinskas ir Paranevičius.

Paskui pasipylė sporto klubo Perkūnas tautinių šokių šokėjai, sušokė du populiarius šokus: Kubilą ir Kal-

vėl. Šokiai patenkino, nors būtų galima pageidauti didesnio judrumo ir šypsenos, kuri yra tautinių šokių neatskiriamas palydovas. Šiaip tin džiugu pažymėti, kad sporto klubuose populiarūs tautiniai šokiai ir jų mokymai krepiamas tinkamas dėmesys. Vadovai mokyt. Eidukevičiūtė pridėra padėką ir taip pat atsaikingumas už tolimesni darbą, tobulėsnį ir visais atžvilgiais patenkina-ma.

Šokiams grojo gyd. Ragaišienė ir Bružas.

Parodomosiose stalo teniso rungtynėse pasireiškė daugartiniai mešteriai Nikolėkis ir Dzindziliauskas. Jų klase gerai žinoma. Neapvykę jie ne sekmadienį. Nors akimirksniu buvo jaučiamas tam tikras nervingumas, vis dėlto susitikimas buvo įspūdingas ir pateikė itin gražių dalykų, išryškinančių didelį abiejų žaidėjų meną. Nikolėkis daugiau pasirodė kaip stebėtinai gnyimosei atstovas, o Dzindziliauskas atsidėjęs puolė. Pati kova buvo entuziastiškai sekama iki paskutinio kamuolėlio. Pirmą setą laimėjo Nikolėkis 24:22. antrame atsidėję Dzindziliauskas — 21:19.

Kauno vokiečių ūgulos kariai pasirodė esą geri gimnastai. Vadovaujami žinomo sportininko, gefreiterio Solinsk'. Kauno sportinei visuomenei pažįstamo iš futbolo rungtynių, gimnastai parodė eilę gražių pratimų. Miklumas ir greita orientacija ryškėjo įvairiuose numeruose.

Danutės Nasvytytės ritminės gimnastikos ir meno šokio mokinų grupė atliko meninę mankštą, skirtą specialiai moterims, ir įspūdingai paško stilizuotą valsa. Stilizuotas valsas teko pakartoti ir buvo lygiai mie-lai sutiktas, kaip ir pirmąjį kartą.

Krepšinio rungtynės Perkūnas — LGSE vainikavo vakaro programą ir davė laimėjimą Perkūnui pasekme 24:20 (7:11).

Pirmas kėlinys daugiau priklausė LGSE ekipai, kurios žaidikai kovoję labai atkakliai ir dėjo visas pastangas. Perkūnui deriniai vyko ne visiškai sklandžiai be to, ne kaip sekėsi mėtyti, ir komanda turėjo pralaimėti kėlinį 7:11. Antrame kėliny Perkūnui darbas vyko sklandžiau ir susitikimą pagaliau pavyko nusverti savo naudai. LGSE antrame kėliny taip pat labai stengėsi ir jei ne dailnė nesėkmė prie priešininkų krepšio, tikso galėjo būti.

Komandos ir taškai: Perkūnas: Puzinauskas I (11), Leščinskas (6), Puzinauskas II (4), Norkus I (2), Mackevičius (1); LGSE: Žemaitis (7), Masaitis (4), Kulakauskas (3), Tumaitis (2), Prosevičius (2), Pimenovas (2). Teisėjas Baltrūnas, Šačkus.

Krepšinio pertraukos metu vėl pasirodė vokiečių karių gimnastai. Ši kartą ant lygiagrečių. Aplamai, gimnastika Vokietijoje yra labai mėgstama. Vokiečių gimnastai yra vieni iš geriausių pasaulyje. Taip pat ir sekmadienio pasirodyme vokiečių kariai pademonstravo gražių numerių ir visai patenkino.

Sporto vakarą tenka laikyti pavykusiu visais atžvilgiais. Graži jaunimo demonstracija paliko gerą įspūdį.

VIRŠULIS NUGALĖJO ŠČUKAUSKAITE

Balgimniam halės teniso turnyro susitikime Viršulis nugalėjo V. Ščukauskaitę 4:6 6:2 6:2. Kova buvo įtempta iki paskutinio akimirksnio. Pirmame sete Ščukauskaitė vedė 3:0, paskui Viršulis persvėrė 4:3, bet setą vis tik įstengė laimėti Ščukauskaitė. Toliau setai atiteko Viršuliui, bet pergalė nebuvo lengva. Apekritai, Ščukauskaitė halėje žaidžia žymiai geriau nei lauke ir įstengė paklupdyti vyrų meistrą Kuprevičių.

PRIEŠGAISRINĖ PROPAGANDA MOKYKLOSE

Vilniaus miesto Priešgaisrinės apsaugos ugniagesių vadui prašant ir Svetimo generaliniam tarėjui sutinkant, leista Priešgaisrinės apsaugos įgalotiems asmenims aplankyti tiek Vilniuje, tiek ir kitose Lietuvos vietose su priešg. — priešlėktuvinės apsaugos turinio paskaitomis vidurines, amatų ir pradžios mokyklas. Taip pat leidžiama naudotis mokyklų salėmis, šaukiant priešg. — priešlėktuvinės apsaugos reikalų susirinkimus.

UZTEMĐYMAS

Šiandien nuo 16,13 ligi 8,28 val.

Collegai ŠEIBELIŲ STASIU!

mylimai Mamytei mirus, užjaučiame

Stud. med.: Alf. Kojėlis, A. Pacevičius, L. Petkevičius, J. Vasauskas.

K R O N I K A

RENKANT AUKAS, LAIKYTIŠ ŠIU NURODYMU

Kaip žinome, dėl pasitaikančių susirgimų dėmėtąja šiltine, visoje eilėje apskričių imtasi radikalių kovos priemonių. Vyr. Savitarpinės Pagalbos Komitetas kreipia miestų ir apskričių komitetų dėmesį į tai, kad šios kovos su ligomis turės atsiliepti į Savitarpinės Pagalbos darbą. Vyr. Savitarpinės Pagalbos K-tas suėjo šiuo reikalu į kontaktą su Vyriausiąja Sveikatos Valdyba. Tuo reikalu Komitetai bus netrukus painformuoti. Tuo tarpu prašoma laikytis šių nurodymų:

- 1) Jokiu būdu neiti aukų rinkti į tuos namus, kuriuose yra sergas ar itiriamas sergas dėmėtąja šiltine. Apie tokius namus vietos komitetai pirmiausia turi gauti žinių iš gydymo įstaigų.
- 2) Surinktus daiktus, vis tiek, kas jie bebūtų, jokių būdu negalima dalyti. Juos reikia dezinfekuoti.
- 3) Apskrityse, kuriuos palietė įsakymas dėl priemonių kovoti su dėmėtąja šiltine, jokie parengimai, pvz., koncertai, vaidinimai ir pan., Savitarpinės Pagalbai negali būti daromi.
- 4) Renkantieji aukas turi laikytis jų rajonuose nustatytų dezinfekcijos taisyklių. (ir)

INFORMUOTI APIE RINKLIAVŲ REZULTATUS

Vyr. Savitarpinės Pagalbos Komitetas įsakmiai primena, kad visi komitetai griežtai laikytis aukoms rinkti taisyklių ir ypač tų taisyklių 14 paragrafo: „Apskričių ir miestų SP komitetai kiekvieno mėnesio pirmą die-

na praneša Vyr. SP Komitetui, kiek yra pinigų jų einamosiose sąskaitose. Ypatinai atvejais, pvz., po rinkliavų dieną, savaičiu ir kt., kada įplaukia didesnės sumos, pranešti penkių dienų būvy po įnešimo į einamąją sąskaitą.“

Dabar visame krašte jau vykdytos rinkliavos aukų dėžutėmis ir pagal aukų lapus. Komitetai prašomi tuojau apie rinkliavų rezultatus painformuoti Vyriausiąjį Savitarpinės Pagalbos Komitetą, Vyr. Komitetui šios žinios yra būtina reikalingos.

Atėdčiai Vyriausiasis Savitarpinės Pagalbos Komitetas parengs specialius žinių teikimo nuostatus. Kol tati bus padaryta, dabar reikia pranešti paštų ir, kur galima, telefonu (Kaunas, 23124). Miestų Komitetai praneša apie rinkliavų rezultatus miestuose, o apskričių komitetai — apie bendrus rinkliavų rezultatus visoje apskrityje. (ir)

KARIAMS SUAUKOTI DAIKTAI TURI BŪTI PRISTATYTI VYRIAUSIAJAM SAVITARPINĖS PAGALBOS KOMITETUI

Vyriausiasis Savitarpinės Pagalbos Komitetas prašo miestų ir apskričių komitetus visus kariams suaukotus daiktus kiek galima greičiau pristatyti jam. Nuo šiol kariams visuomenės dovanas įteikinis Vyriausiasis Savitarpinės Pagalbos Komitetas. (ir)

KONCERTAI KĖDAINIUOSE IR DOTNUVOJE SAV. PAGALBAI DAVĖ 700,— RM PAJAMU

Grudžio 13—14 d. d. Dotnuvoje ir Kėdainiuose buvo suruošti meno vakarai — koncertai, kurių pelnas paskirtas Sav. Pagalbai. I koncertus publikos atsilankė labai gausiai ir Dotnuvoje gauta apie RM 250, o Kėdainiuose — apie RM 450.— grynų pelno. Koncertuose dalyvavo meninės pajėgos iš Kauno: Didžiojo Teatro solista Marija Vilčiauskaitė, Juozas Maželka, kompozitorius Aleksandras Kačanauskas ir poetas Algis Griškėnas. (v).

Finansų Vadybos Mokesčių Departamento Referentui

Juozui Germanavičiui

dėl brolio mirties gilią užuojautą reiškia

Akcijų Skyriaus Viršininkas ir tarnautojai

Mūsų bendr biui

ponui Kaziui Jasėnui,

jo mylimai motinai mirus, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.

Pollgrafijos Tresto Valdytojas ir tarnautojai

Mirus buv. Vytauto Didžiojo Universiteto ordinariniam profesorui

mag. Eduardui VOLTERIUI,

jo žmonai ir artimiesiems nuosirdžią užuojautą reiškia

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

Mūsų Bendradarbiui

GAIDELIUI PETRUI,

Jo žmonai mirus, reiškiamo nuosirdžią užuojautą

PRESEVERTRIEB KAUEN

Direktoriai ir tarnautojai

Mūsų brangiam draugui

Stasiui Šeibeliui,

jo mylimai motutei mirus, gilią užuojautą reiškia

Confrateriai

Japonų laivyno galia

Praėjusio šimtmečio viduryje Japonija, imperatoriškai valdomas kraštas, pasuko visiškai nauja kryptimi ir, nusikračiusi izoliacinės sistemos, pradėjo žengti pažangos ir modernios gerovės keliu. Per palyginti trumpą laiką japonai padarė stebėtiną pažangą. Jie ne tik pasivijo daugelį Europos ar Amerikos kraštų, bet kai kuriose srityse juos net pralenkė.

Visose gyvenimo srityse pasistengta atsikratyti senienų ir persitvarkyti naujais pagrindais. Nusidriėjus ir pažangesnis kraštas, pradėta iš jų mokytis, aišku, viską priderinus prie specifinių vietos sąlygų. Ne paskutinę vietą susirūpinata kariniu pasiruošimu. Reikia pasakyti, kad tas karinis pasiruošimas padarė didelę pažangą. Užtenka prisiminti Japonijos karus su Kinija 1894—1895 m. ir su Rusija 1904—1905 m. Jau tada pasaulis neslepiausiai susidomėjo japonų kariniu pajėgumu. Ilgainiui Japonija kariniu atžvilgiu tapo rimta pajėga, su kuria

turi skaičiuoti pačios galingosios pasaulio valstybės.

Nežinome japonų karinio pajėgumo smulkmenų, nes jos kiekvienam japonui yra šventas dalykas, be reikalo neišsprūstas iš lūpų, bet užtenka tų žinių, kurios oficialiai skelbiamos.

Daugiau kaip 100 milijonų Tenno valdinių krašte įvesta privaloma karo tarnyba, kuri trunka nuo 17 iki 40 metų. Aktyvioj karo tarnyboje reikia išbūti nuo dviejų iki trejų metų. Atitinkamas jaunimo pasiruošimas yra labai populiarus: net mergaitės įtelkiamos į gaisrinių jų seserų ir į orinės apsaugos būrius.

Taikos ir karo metu visų trijų karo pajėgų rūšių vadovybė yra mikačo rankose. Žinoma, kad taikos metu armijoj anksčiau buvo 328.000 karininkų ir kareivių. Be to, dar buvo gvardijos pulkai. Visa ta armija buvo suskirstyta į šešiolika pėstininkų divizijų, keturias kavalerijos ir tiek pat sunkiosios artilerijos brigadų. Skaičiai paimti iš 1937 metų t. y. prieš konfliktą su Kinija. Vėliau buvo nutarta kariuomenę papildyti. Reformą baigus turėjo būti 28 pėstininkų divizijos, aprūpintos pačia moderniausia karo technika. Vis ilgiau užsitęsęs karas su Čangkaičeku tą planą realizuoti iš dalies trukdė. Tačiau kare su Kiniais įgytas patyrimas išėjo į naudą ir paskatino dar skubesnį kariuomenės reformą bei sumoderninimą.

Koks dabartinis japonų kariuomenės pajėgumas, nėra tiksliai žinoma. Galima tik pasakyti, jog kariuomenė turi milijonus vyrų. Ypatinai daug jų prisidėjo paskutiniaisiais metais.

Daug dėmesio japonai kreipia į jūrinį laivyną. Nežiūrint rūdos, alyvos ir kitų svarbių reikmenų trūkumo,

japonams pavyko savo salas padaryti tikra tvirtove, kurią saugo didžiulis laivynas. Sudarius Vokietijos — Italijos —

Japonijos pakta, amerikiečių spaudoje pasipylė straipsnių, kuriuose nušviečiama japonų laivyno karinė galia. Nuo 1922 metų, kai Vašingtono Anglija ir Amerika Japonijai nustatė laivyno proporciją — 3:5 prieš Anglijos ar Amerikos laivynus, japonai pasijuto savo buv. sąjungininkų apgauti. Vašingtono nutarimas pradėtas traktuoti panašiai, kaip Vokietijoj traktuota Versalio sutartis. Nepasitikejimas dar pasmarkėjo, kai 1923 m. Anglija pradėjo tvirtinti Singapūrą. Prieš tai Japonija įtikinančiai protestavo, nes atrodė aišku, kad Liūtų miesto (Singha Pura) stiprinimas nėra suderinamas su Vašingtono nutarimu.

Tekančios saulės kraštas negalėjo pasitenkinti devyniais kovos laivais, kai Jungtinės Valstybės ir Anglija turėjo po 15 panašių kovos laivų. Iki 1935 m. trijų didžiųjų valstybių laivų statymo politiką galima taip apibūdinti. Japonija, kiek istengė atitinkamos ribose, statė kovos laivus, kad neatsiliktų nuo Jungtinių Valstybių ir ypatingai nuo Anglijos. Dabar išvedant lygiagretes tarp Japonijos ir Jungtinių Valstybių karo laivynų, tenka pasakyti, jog japonų laivynas yra mažesnis, bet modernesnis.

Naujoje karo laivų statymo sistemoje nesirūpinama ypatingai dideliu tonazū, nes pagal 1938 m. Londono susitarimą, mažesni kaip 600 tonų laivai neįeina į ribojamų laivų tonazū. Dėl to japonai sukruoto statyti mažus, vadinamuosius torpedinius laivus. Pastarieji yra modernūs, greiti ir apginkluoti trimis 12 cm patrankomis. Tuo tarpu visiškai nauji prancūzų panašaus tipo torpediniai laivai, turi 650 tonų, yra apginkluoti tik dviem 10 cm patrankomis. Japonai pasistengė tokius

laivus statyti ištiesomis serijomis. Japonų laivai yra geros kokybės. Ir Jungtinėse Valstybėse jų kokybė yra pripažįstama. Kartais net drįstama teigti, jog tie laivai geresni kaip pačių amerikiečių.

Dabar japonų laivynas susideda iš tokių svarbesnių laivų:

Laivų rūšys	skaičius	tonažas
Kovos laivai	9	273.000
Lėktuvnešiai	6	88.470
Sunkieji kreiseriai	12	108.000
Lengvieji kreiseriai	25	141.255
Naikintojai	112	141.628
Torpediniai laivai	12	6.368
Porvandeniniai laivai	60	77.759

Statomi du kovos laivai — iš viso 95.000 to, du lėktuvnešiai — 20.000 to, 10 naikintojų — 20.000 to, du lengvieji kreiseriai ir nežinomas skaičius povandeninių laivų. Apskritai,

dabartinis japonų laivynas siekia truputį daugiau kaip 1.000.000 tonų.

Amerikiečių specialistų tarpe Japonijos laivų statyba neprasilinko nepastebėta. Neseniai pasirodžiusiam veikale, svarstančiam karo ir taikos politiką, tarp kitko rašoma: „Jungtinės Valstybės ir Japonija stato naujus laivus, mūsų laivų statymo programa dar tik pradėdama. Tuo tarpu japonai ją pradėjo prieš dvejus ar trejus metus. Šiandien japonai turi 8 naujus kovos laivus, 2 lėktuvnešius, 4 lengvus kreiserius, 4 naikintojus, 9 didelius povandeninius laivus. Keturi didžiųjų kovos laivų, apginkluoti devyniomis 40,6 cm patrankomis, bus baigti statyti 1942 m. kiti keturi numatyti pabaigti 1943 m. Jei šiuos laivus pridėsime prie dabartinių dešimties (7), Japonija turės 18 didžiųjų kovos laivų. Jungtinės Valstybės Ramia-

jam vandenyne dabar turi 12 didžiųjų kovos laivų ir 3 pasenusius Atlanto vandenyne. 1941 m. bus baigti du nauji laivai ir tik 1943 m. bus pastatyti šeši kovos laivai, iš jų du po 45.000 tonų“.

Ar šie teigimai visiškai tiksūs, sunku spręsti. Užtenka įsitikinti, kad laivų statyba Japonijoj vyksta labai intensyviai. Taip pat dėl patogios geografinės padėties Japonijos laivai turi didelį veikimo plotą ir neabejotinai palankias manevravimo sąlygas.

Kare su Kinija laivynas, glaudžiai bendradarbiaudamas su oro laivynu ir sausumos kariuomene, atliko didelį darbą. Neabejotina,

kad dabartiniame ginkluotame konflikte su Jungtinėmis Valstybėmis laivynas turės ypatingai dėkingą vaidmenį.

Jo veikimo plotas — didysis Ramusis vandenyne. Pavyzdžiui, nuo Havajų salų iki Filipinų yra 4500 jūros mylių.

Be lėktuvnešių, japonai dar turi tam tikrų laivų, kurie, tiesa, neturi specialaus dangčio lėktuvams pakilti ar nusileisti, bet kurie yra naudojami hidroplanams perplukdyti. Hidroplanai, paprastai 16—20, yra pritvirtinami atitinkamomis grandinėmis ir taip nuplukdomi kur reikia. Dabar japonai tokių lėktuvnešių turi 7 ir dar vieną stato.

Vertinant jūrinį japonų pajėgumą — o jūrinis pajėgumas Tolimųjų Rytų kare, atrodo, bus lemiamas — tenka pasakyti, kad daugelyje kovų išbandytas, dėl krašto ir bazių geografinės padėties galis išplėsti veikimą plačiausiu sektoriu. užsigrūdinusių jūreivių laivynas yra stipri pajėga, su kuria tenka ne bet kaip skaičiuoti.

Moteris nacionalsocialistinėje valstybėje

Vienoje savo kalboje Adolfas Hitleris yra pasakęs: Vokietijoje moteris yra ištikimas vyro draugas — darbe kaip ir gyvybinėje kovoje. Nacionalsocialistinis judėjimas įkinio šį Flurerio žodį. Vokietijoje moterų ir vyrų teisės yra lygios.

Jos nekovoja už savo socialines teises.

kaip demokratinėse valstybėse. To joms ir nereikia, nes jos turi savo pareigas ir teises, kylančias iš gyvenimo aplinkumos ir gamtos. Moters vienodos teisės su vyrų betgi nereikia, kad ji lygiai tokį pat sunkų darbą turi atlikti, kaip ir vyras, pvz., Sovietų Sąjungoje. Moteris turinti kitus gabumus; todėl jai parenkamas ir atitinkamas darbas. Valstybei būtų labai naudinga, jeigu moteris rūpintųsi tik šeimai arba dirbtų savo namų ruošoj. Ypatinai nacionalsocializmas, kuris šeimyninį gyvenimą labiausiai gerbia, skiria moterį pirmoj elėjęs namams, jos židiniui. Betgi kaip tik dėl karo to negalima buvo pravesti. Priešingai,

Vokietijoje dirbančiųjų moterų skaičius dar padėjo nuo 3,6 milijonų iki 6,3 milijonų.

Nuo 1933 metų moters socialinė būklė žymiai pagerėjo; nacionalsocia-

lizmui atėjus į valdžią, tuojau buvo imtasi priemonių suteikti moterims jos darbe lengvatų. Metalų pramonėje moterims buvo uždraustas sunkus fizinis darbas. Jos buvo pratinamos prie lengvesnių darbų, jų algą pasiliko ta pati. Vėliau moterims kenkia darbai buvo visiškai uždrausti.

Ypatinai buvo rūpinamasi nėščiomis moterimis ir gimdyvėmis. Vokiečių darbo frontas aprūpina nėščias moteris tinkama pagalba. Jos gauna pinigų savo reikalams, aprūpinamos skalbiniais vaikui ir t. t. Be to, įstatymas motinoms globoti yra praplėstas. Pavyzdžiui, nė viena imonė neturi teisės atleisti moters penkis mėnesius prieš gimdymą ir tris mėnesius po gimdymo, jei nėra kitos svarbės priežasties. Atleidimo priežastis negali būti surišta su gimdymu. Moteris nėštumo laikotarpyje negali būti apsunksinama viršvalandžiais ir nakties darbu, net ypatingais atsitikimais. Šešias savaites prieš gimdymą ir šešias savaites po gimdymo moteris atleidžiama nuo darbo. Imonė, kurioje moteris dirba, ir ligonių kasa kartu išmoka moteriai pilną josios algą. Peninti vaikai moteris turi teisę du kartus pasinaudoti darbo pertrauka vaikų paipenėti. Vedusiųjų moterų ir motinų

padėčiai palengvinti yra įsteigti vaikų darželiai, kur vaikai moterų darbo valandomis gali būti suvedami nuo ryto iki darbo pabaigos.

Moterų aprūpinimo reikaluose vadovauja nacionalsocialistinių moterų draugija. Visos buvusios moterų sąjungos ir moterų organizacijos liko jau pakeistos. Moterų draugija turi virš 12 milijonų narių. Iš jų 800.000 moterų draugijoje eina garbės tarnybas kaip bendradarbės ir vadovės. Moterų draugijos įsteigtose kursuose yra ypatingai minėtini kursai motinoms lavinti. Juos baigę virš milijono moterų, 600.000 moterų lankė namų ruošos kursus. Be to, vedusioms moterims nuolatos dalinamos brošiūros taisyklingos namų ruošos klausimais. Yra įsteigta daug patarimų punktų, kur kiekviena moteris gali gauti tinkamą informaciją namų ruošoje.

VICHY. Oficialiai pranešama, kad britų karo laivas Viduržemio jūroje pačiupe ir privertė nuplaukti į Gibraltarą prancūzų transporto laivą „Formigny“.

Zoologijos sodas pasitinka žiemą

Didžiųjų Vytauto ažuolino nuogose ažuolių šakose švilpauja vėjas. Vasaros žalumas visiškai pražuvo. Tik pagriovyje prie takelio plazda ant žemės nublokštasis lapas. Mickevičiaus slėnyje tokia pat niūri rudens nuotaika. Tik ant kalvelės, iškilusios aukštai savo viršūnės lankstosi, sibubuoja žalos egliš.

Zoologijos sodas be žalių medžių lapų, be ūkšmių atrodo kaip be savo kasdieninių drabužių. Niekas čia dabar nebesilanko, nebeužklysta. Nėbesigirdi ir linksmi klykiančių vaikų balsų. Rūdos, viskas apmūrė. Tačiau smalsiam žiūrovui zoologijos sode su mirančia gamta daug kas iš gyvulių ir paukščių pasaulio pamatyti dar yra įdomu. Štai kad ir meškos, kurių narva visuomet apšondavo būriai smalsių jaunuolių, už kurių nusitęsėdavo virtinė ir suaugusiųjų. Šiandien atslinkusiam su pyragiškais smalsuoliui nebebūtų progos su jomis pažalsti. Meškos tingiai vaikščioja valo savo narvą ir taisosi guelį žiemai. Maistui jos nebegodžios. Tuojau užims, įsispraudusios buron savo riebią „lopę“ — koją. Taip ji visą žiemą, kada mes siesiomės kasdieniniame rūpėsciai, bijoime šaltio, ramiai snaus, iki pavasario

saulė pradės brandinti pumpurą ir žąsys, pempės suklykausi virš jos galvos.

Meškėnas taip pat nebesikarsto savo narve po kumpus medžiūns, nebelindi pasislėpęs kur tarp šakų, o įsirausė į savo urvą. Iga, tenka laukti, kol jis teikiasi pasirodę žiūrovui, pasidairo po ora ir, pauostęs šurpui rudens vėją, vėl pasislėpia savo urve. Elnai pakeitė plauką. Jų ragai šiandien smailūs. Ir vis dar bando juos galsti į vartus. Visų dar lauke vaikščiojančių gyvūnų oda, plaukai pasišiausė. akys liūdnos. Atrodo, jie lyg kažko artimo ir brangaus netekę... Kai kurie jų galėtingai cypia, urzgia. Žinoma, į tokių jų maldavimą buvo atsižvelgta. Jie įsirašė į šiltesnes žemos patalpas.

Vėžlys sustingęs miega įsirausęs giliai į samaną. Jei žiema tęstųsi net šimtą metų, jis vis tiek nepabusytų. Jis laukia šiltos saulės, kada galės išlipti iš vandens ir taip šildytis švelnioje pavasario, vasaros saulutėje.

Daug paukščių dabar tupi susigūžę, nors kai kurie jų maisto daug godesni, negu vasaros metu. Papūga su atsilankiusiais gvečiais visiškai nebenori leistis į kalbas. Savo ovečiu

ji nebenori ištarti nė vieno monotoniško žodžio „Pavargau“, kurį visuomet kartodavo vasaros saulės šviesoje. Tik labai įkyriai kalbinama, dar teikiasi pasisveikinti ir prartati vienintelį žodį „Labas“. Tačiau jei reikia kelis kartus pakartoti, šitam sportui ji nebusiteikus.

Bežiūros su papūga, patekus į tas pačias šiltas patalpas, savo judrumo, linksmos nuotaikos neprarado. Jei tik pasitaiko progą, ji dar kokį pokštą škrečia ar stengiasi pamėgdžioti dirbančiuosius. Rečiau margašalviai paukščiai, žinoma, taip pat įsirengę šiltose patalpose. Jie tingiai krapštinėja savo aukšnių spauvių plunksnas, o tarpais ilgai snūduriuoja. Daliis paukščių ir žvėrių, kurie gali iškęsti mūsų žiemos šaltius, pasiliko senose savo vietose — įprastuose narvuose. Išdidūs ereliai kumpais snaupe piktomis akimis tebežiūri į praeivius, jei jie čia kada prie jų narvo pasirodo. O kartais ir jie susigūžia ir, rūdos klausosi, kaip medžiūnos švilpauja piktas rudens vėjas. Pelėda, aišku, žonu papratimu ir žiemos šaltį metu snaudžia, jei nevertė alksis sulest, vieną kitą grūdą.

Ir asilukai ligi pavasario turi pręga atsisėsti. Jodinėti jais ir ekskursantams atvykusiems jauniems žiūrovams nebeleidžiama. Jie ramiai kramto duotą maistą. Didelės jų ausys truputį nullinkusios. Kas žino? Gal jie šiandien masto apie atėjusius

šaltos žiemos speigus ir prisimena praėjusią šiltą vasarą...

Zoologijos sodui, kol nepastatytas paukščių ir žvėrių paviljonas, žiemą yra šiek tiek sunkumų. Šiuo tarpu kai kurie paukščiai ir žvėreliai, kurie galėtų būti šiltoje užuovėjoje, tebevaikščioja po sodą. Mat, turimos patalpos yra per ankštos. Atsitinka, kad kai kuriuos paukščius be žvėrelius reikia patalpinti jų turimo šilto namio virtuvės patalpose. Naujasis paviljonas jau pradėtas statyti. Bet šiais metais juo dar nei paukščiai, nei žvėrys neturės laimės pasinaudoti.

Nors šiuo metu lankytojų Zoologijos sode labai mažai, tačiau reikalingi užklysta pradžios mokyklų ekskursijos, kurioje ir šio rudens mėnesiais laiku iš zoologijos sodo neisiskubina išėiti, kol ekskursijos vadovas neparagina.

Kai išauš pavasaris, kai sužaliuos medžiai, zoologijos sodo vaizdas vėl pasikeis. Vėl išgrūsimės čia linksmi klegančių vaikų balsus, o asilukai vėl rimtai žingsniuos sode takais su savo našta. Žinoma, greta jo, laikydamas už pavadžių, žingsniuos senyvas žmogus ir su nušvitusiu veidu linksmas žiūrės į savo vaikutį, kuris linksmi šūkauja, sveikina praeivius ir mojuos pro šalį prajodamas meškėnams, parūgai ereliams bei kitiems zoologijos sodo gyventojams.

Kusandra

Spaudos balsai

Gyvieji ir mirusieji

„Das Reich“ plačiai svarsto Europos temą. Laikraštis sako, kad kas nors Europą iš naujo sutvarkyti, turįs ne tik užvaldyti gyvuosius, bet nugalėti ir mirusius. Nes Europa nėra kraštas be istorijos, kaip Afrika ar Amerika. Joje negalima nubrėžti linijukę sienas ir nieko negalima projektuoti piešimo lentoje. Europa turinti puikią praeitį, kuri kartu iškeliantį mus į aukštumas ir priplakantį prie žemės. Gyvaisiais tampa seniai mirusieji imperatoriai, karaliai ir filosofai, šventovių statytojai, kunigaikščiai, laisvųjų miestų gyventojai, konkvistadorai ir šventieji, už jų su tūkstančiais vėliavų plaukia begalinės kovotojų kariuomenės, kurios tarpusavyje žudėsi. Laikraštis klausia, ar ir mūsų laikai turį praeitį tam, kad nauja bedugnė iškiltų tose sienoje, ar tas mirusiųjų vėliavas pavyks įnešti į bendrą Europos ginklyną?

Laikraštis sako, kad vokiečių tauta gerai pažįsta nugalėtojų padėtį ir Vokietijos vadovybė nenusistačiusi išdegtinti amžiną gėdą pralaimėjusių tautų veidui, kaip tai padaryta prieš dvidešimt metų vokiečių tautai. Taip pat nebusianti sudaryta nauja, tvarka, kurioje būsią nugalėtojai ir nugalėtieji, nes tai nebūtų tvarka, o amžina netvarka.

Nagrindėdamas nugalėtojų tautų padėtį, laikraštis sako, kad tos tautos pergyvenančios tam tikrą chaoso laikotarpį. Vienos laikosi praeties ir laukiančios savo išsigelbėjimo iš tos pačios politikos, kuri jai sukėlusi nelaimę. Dauguma svyruojanti tarp praeties ir ateities, pasirodęsi iškriti šauksma, kuris jai parodysias šviesą, esančią tunelio gale. Tik nedaugelis eina drąsiai į priekį. Šita rūšis esanti svarbiausia. Laimė, jos esama visuose kraštuose ir vokiečiai turi pareigą šiuos negausinguosius paremti, priešingu atveju vokiečių tauta išduotų savo gilų tikėjimą, jog žengianti tikroju keliu.

Tačiau esą taip pat ir pasikėsintųjų, sabotažnikų ir samokslininkų. Kai kurie jų esą nesuvaldą nacionalsocialistai. Jie esą įsitikinę, jog istorijos raide esanti tokia, kad rytoj ant abiejų menčių gulėsia tie, kurie šiandien esą viršūnėse. Jų smegenyse nėra jokios idėjos, kuri galėtų išgelbėti Europą arba kad ir jų tauta. Elgiasi taip, kaip anarchistai, kurie darą anarchiją dėl anarchijos, ir kaip bolševikai. Klekvenas jų šūkis reikėtų traktuoti kaip šūvis, pasiūstas iš užnugario į tuos europiečius, kurie gimna Europą žūtbutinėse pastangose, kadangi klekvenas šūvis Europą skliuras vokiečiai turi prievole elgtis griežtai.

Klekvenas europietis gerai žino, kad Vokietijos pralaimėjimas Rytuose reikėtų Europos subolševikinimą. Tai įsisamoninus, pasidaria aišku, kad nežiūrint pažiūrų skirtumo, europiečių likimas rišasi neatskiriama. Tačiau ko anglai ir bolševikai negali pasiekti ginklu, jie norėtų tai laimėti su perversmų ir revoliucijų pagalba. Todėl skelbiama namini karą ir sukilimus prieš esamą tvarką. Laikraštis išsėja, kad vokiečių pralaimėjimo atveju ir realizuojant anglų saksu naujosios Europos projektą, paimtu viršų anarchija. Vietoje 70 milijonų prancūzų, belgų, olandų, serbų ir graikų, kurie turi būti „išlaisvinti“, amžiniems laikams būtų nuginkluota 200 milijonų vokiečių, italų, ispanų, suomių, vengrų, rumunų, bulgarų ir slovakų. Lenkai, latviai, estai, lietuviai, pietų rytų tautos, turkai ir Dievas žino kiek vokiečių patektų bolševikų botago valdžion, kuri turintį patikrintą „vadovavimą Rytų Europoje“. Be Sovietų Sąjungos nebūtų kitos Europos didžiosios valstybės. Tai būtų Europos politinis galas. Jų valdytų Vašingtonas kaip kolonijoje.

Europos ateitį, kuriai vadovausianti Vokietija, laikraštis apibrėžia kaip „harmoninį tarp nelygiųjų“. Tik esant lerachinei tvarkai kurioje derinasi teisės, pareigos ir laisvės su darbu, istorija ir gerbe, galima esą įgyvendinti tai, kas demokratiniams laikais nebuvę galima: vienalytę ūkio organizaciją ir karą galą Europoje. Tai kartu esą atsakymas, dėlko vokiečiai pašaukti vadovauti Europai. Tik Vokietija turinti pakankamai jėgų, kad pasipriešintų arba jos iškeitimui į koloniją ir įgyvendintų naują tvarką, kuri būsianti pastovi.

„Das Reich“ baigdamas sako, kad nepraeisiam daug laiko ir į Rytus sujudėsianti banga europiečių, kurie ten rasia naują darbo dirvą ne tik didžiam tikslui, kuris rūpi visiems, bet ir sau ir savo atečiai. Žmonės, kuriuos šis tikslas patrauksias, priklausa tikrai gyviesiems, kurie nugalai mirusius.

Ausfuehrungsbestimmung Nr. 2

zu der Anordnung Nr. 1 der Reichskommissars fuer das Ostland auf dem Gebiete der Milch- und Fettwirtschaft betreffend Milchablieferungspflicht und vorlaeufige Verbrauchsregelung fuer Butter vom 6. September 1941

Der Krieg gegen den Bolschewismus erfordert gebieterisch die absolute Sicherung der Ernährung der deutschen Soldaten und der Bevölkerung des Landes. Die restlose Erfassung aller erzeugten Milch ist daher eine Notwendigkeit. Wer sich seiner Pflicht in der Ablieferung der Milch entzieht, hat sich damit ausserhalb der Schicksalsgemeinschaft gestellt und wird entsprechend behandelt werden.

Um eine lückenlose Erfassung der Milch zu gewährleisten, erlasse ich auf Grund des § 9 der Anordnung Nr. 1 des Reichskommissars für das Ostland auf dem Gebiete der Milch- und Fettwirtschaft folgende Ausführungsbestimmungen:

1) Die im Betriebe anfallende Milch ist mit Ausnahme der den dringenden Bedarf des eigenen Haushalts deckende Menge (Trinkmilch) abzuliefern.

2) Die Ablieferung hat an die nächstgelegene Sammelstelle, Rahmstation oder Molkerei der Pienocentras zu erfolgen, die ihrerseits jede zur Ablieferung gelangte Menge sorgfältig registriert, so dass für jeden Erzeuger eine genaue Kontrolle möglich ist.

1) Soweit die Erzeuger von Milch weiter als 8 km von der nächsten Milchsammelstelle entfernt wohnen oder andere ganz besondere Umstände vorliegen, kann statt Milch Landbutter an die Butteraufkaufstelle geliefert werden.

2) Die Lieferung von Landbutter setzt eine Ausnahme-genehmigung voraus, die der zuständige Gebietskommissar im Einvernehmen mit dem Kreischef erteilt. Die Anträge müssen spätestens bis zum 1. Jan. 1942 gestellt werden.

3) Für je 1 kg angelieferte Landbutter werden 750 g Milchfette angerechnet und darüber ebenfalls Konten geführt.

1) Die Amtsvorsteher stellen über die Gemeindevorsteher Verzeichnisse aller Kuhbesitzer auf. Diese Verzeichnisse müssen enthalten: die laufende Nummer, Name und Vorname des Milcherzeugers, Grösse der landwirtschaftlich genutzten Fläche in ha, Anzahl der Milchkuhe, Zahl der Kin-

der bis zu 14 Jahren und eine Spalte „Bemerkungen“. Bei der Anzahl der Milchkuhe müssen auch die trocken stehende mitaufgeführt werden.

2) Das Verzeichnis ist spätestens am 5. Januar 1942 abzuschliessen und der Molkereigenossenschaft gegen Quittung in zwei Exemplaren auszuhandigen.

1) Die ungenügende Anlieferung von Milch durch den Erzeuger zieht eine Kontrolle des Betriebes auf Anweisung des Kreislandwirtschaftsführers nach sich. In diesen Fällen wird von mir eine Mindestablieferungsmenge in Milchfetten festgesetzt, die monatlich gestaffelt unter allen Umständen erfüllt werden muss.

Das Recht auf Festsetzung der Milchablieferungsmenge wird von mir auf die Kreislandwirtschaftsführer übertragen.

1) Die Abgabe von Vollmilch durch den Erzeuger, Verarbeitungsbetrieb oder Handel ist verboten. Lediglich den Inhabern von Milchkarten kann im Rahmen der jeweils festgesetzten Ration Milch durch die „Pienocentras“ verabfolgt werden. Der Erzeuger kann nur in den vom Kreischef genehmigten Ausnahmefällen und gegen Empfang der Markenabschnitte Milch an den Verbraucher abgeben.

1) Zuwiderhandlungen gegen diese Anordnung werden streng bestraft.

2) Wer dem Schwarz- und Schleichhandel in Milch und Milcherzeugnissen Vorschub leistet oder sich selbst daran beteiligt, hat härteste Strafen zu erwarten.

Die mit A) und B) bezeichneten Absätze meiner Ausführungsbestimmungen vom 6. September 1941 werden hiermit ausser Kraft gesetzt.

Diese Ausführungsbestimmungen treten mit dem Tage der Veröffentlichung in Kraft.

Der Generalkommissar I. A. gez. PENSE

Kaun, den 6. Dezember 1941.

Vykdomasis nuostatas Nr. 2

prie 1941 metų rugsėjo 6 dienos Reicho Komisarų Rytų Kraštui potvarkio Nr. 1 dėl pieno ir riebalų ūkio, liečiančio pieno statymo prievolę ir laikinį sviesto naudojimo sutvarkymą

Karas su bolševizmu įsakmiai reikalauja visiškai užtikrinti vokiečių karių ir krašto gyventojų išmaitymą. Dėl to visiškai surinkimas viso pagaminamo pieno yra būtinybė. Kas vengia savo pareigos statyti pieną, tuo pačiu atsiduria už bendruomenės ribų ir su tokiu bus atitinkamai elgiamasi.

Siekdamas užtikrinti nuolatinį pieno surinkimą, Reicho Komisarų Rytų Kraštui potvarkio Nr. 1 dėl pieno ir riebalų ūkio 9 paragrafo pagrindu aš skelbiu tokius vykdomuosius nuostatus.

1) Ūkyje atliekamas pienas, išskyrus tą pieną, kuris sunaudojamas būtiniais namų reikalams (geriamasis pienas), turi būti atiduotas.

2) Pristatoma į artimiausią Pienocentro surinkimo vietą, nugriebimo punktą ar pieninę, kur visas pristatytas atgabentas pienas kruopščiai suregistruojamas, kad kiekvieno gamintojo atžvilgiu būtų galima tiksliai kontroliuoti.

1) Jei pieno gamintojas nuo pieno surinkimo vietos gyvena toliau kaip 8 kilometrai, ar jei yra kitų ypatingų aplinkybių, vietoj pieno gali būti statomas ūkiškas sviestas į sviesto surinkimo vietas.

2) Ūkiškam sviestui statyti reikia išimtinio leidimo, kurį išduoda srities komisaras, susitaręs su apskrities viršininku. Prašymai turi būti paduoti vėliausiai iki 1942 metų sausio 1 dienos.

3) Už 1 kg pristatyto ūkiško sviesto bus užskaitoma 750 g pieno riebalų ir už tą žymėta atitinkama kaina.

1) Valsčių viršaičiai per kaimų seniūnus suregistruoja visus karvių savininkus. Tuose sąrašuose turi būti pažymėta: eilės numeris, pieno gamintojo pavardė ir vardas, ūkio reikalui naudojamų žemės plotas hektarais, melžiamų karvių skaičius, skai-

čius vaikų, neturinčių 14 metų amžiaus, ir turi būti palikta skiltis „pastaboms“. Į melžiamųjų karvių skaičių turi būti įskaitytos ir bergždžios karvės.

2) Sąrašas turi būti sudarytas vėliausiai iki 1942 metų sausio 5 dienos ir pagal pakvitavimą dviem egzemplioriais turi būti įteiktas pieno perdirbimo bendrovei.

1) Jei gamintojas pieno pristato nepakankamai, apskrities žemės ūkio vadovo įsakymu uždedama ūkiui kontrolė. Tokiais atvejais aš nustatysiu mažiausią pristatytam pieno riebalų kiekį, kuris, nustatytam mėnesiui, būtinai turi būti pristatytas.

Pieno pristatymo kiekio nustatymo teisę aš perleidžiu apskrities žemės ūkio vadovui.

1) Gamintojai draudžiama nenugriebtą pieną statyti perdirbimo imonei ar prekybos imonei. Vien tik pieno kortelėje turėtoms Pienocentras gali išduoti nustatytus pieno kiekius. Gamintojas pieną statyti vartotojams gali tik apskrities viršininko leista išimtiniais atvejais ir gaudamas pieno kortelės.

2) Sviestą, priešingai, gali išduoti tik Pienocentras už sviestui kortelės.

1) Nusizengimai šiam potvarkiui bus griežtai baudžiami.

2) Kas pienu ar pieno gaminius spekuliuojančius ar slaptai tuos gaminius pardavinėjančius pakencia arba pats tatau daro, bus ko griežčiausiai baudžiamas.

Mano 1941 metų rugsėjo 6 dienos vykdomųjų nuostatų A) ir B) punktai šiuo skelbiamu negaliojantys.

Šie vykdomieji nuostatai įsigalioja nuo paskelbimo dienos.

Generalinį Komisarą pavaduodamas (pas.) PENSE

Kaunas, 1941 m. gruodžio 6 d.

Anordnung

ueber Aufbau und Organisation der statistischen Arbeit im Ostland vom 24. November 1941

Die gesamte statistische Arbeit im Ostland untersteht der unmittelbaren Dienstaufsicht des Reichskommissars für das Ostland.

Organisation der statistischen Arbeit, Aufbau und Arbeitspläne sämtlicher statistischen Aemter des Ostlandes bedürfen der Genehmigung des Reichskommissars für das Ostland.

Die disziplinarische Aufsicht wird von den zuständigen Generalkommissaren und - soweit es sich um örtliche statistische Aemter handelt — in ihrem Auftrag von den Gebietskommissaren ausgeübt.

Die Generalkommissare bzw. die Gebietskommissare bestimmen, in welchem Umfange die bei den statistischen Aemtern vorhandenen Arbeitsunterlagen den

sonstigen Dienststellen im Bereich der Generalkommissare zur Verfügung stehen.

1) Statistische Erhebungen bedürfen in jedem Falle der Genehmigung des Reichskommissars für das Ostland.

2) Statistische Erhebungen dürfen nur durch die zuständigen statistischen Aemter durchgeführt werden. Ausnahmen bedürfen der Genehmigung des Reichskommissars für das Ostland.

3) Die Auswertung der statistischen Erhebungen erfolgt nach den Weisungen des Reichskommissars für das Ostland.

Statistische Veröffentlichungen bedürfen der Genehmigung des Reichskommissars für das Ostland.

Riga, den 24. November 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland LOHSE

1941 m. lapkričio 24 d.

Potvarkis

dėl statistinio darbo tvarkymo ir organizavimo Rytų Krašte

Visas statistikos darbas Rytų Krašte priklauso betarpiškai Reicho komisaro Rytų Kraštui priežiūrai.

Statistinio darbo organizavimui, visų Rytų Krašto statistikos biurų tvarkymui ir darbo planams reikalingas Reicho Komisarų Rytų Kraštui sutikimas.

Disciplinarinę priežiūrą vykdo atitinkami generaliniai komisarai, o — kiek tai liečia vietinius statistinius biurus — jų pavedami sričių komisarai.

Generaliniai komisarai arba sričių komisarai nustato, kokiu mastu statistinių biurų turimi darbai reikalingi dokumen-

tai pavedami kitų jų kompetencijos srityje esančių įstaigų dispozicijai.

1) Statistinėms žinioms rinkti kiekvienu atveju reikia gauti Reicho komisaro Rytų Kraštui sutikimą.

2) Statistines žinias rinkti gali tik atitinkami statistikos biurai. Išimties gali būti padarytos tik sutinkant Reicho komisarui Rytų Kraštui.

3) Statistinius davinius panaudoti galima pagal Reicho komisaro Rytų Kraštui nurodymus.

Statistikos davinius skelbti reikia gauti Reicho Komisarų Rytų Kraštui sutikimą.

Ryga, 1941 m. lapkričio 24 d.

Reicho Komisarų Rytų Kraštui LOHSE

SKELBIMAS

Generalinio Tarėjo Finansams 1941 m. Gruodžio 1 d. įsakymu Nr. 320 yra paskirta likvidacija šių kredito įstaigų:

Centralinis Žydų Bankas, Kaune. Lietuvos Komercijos Bankas, Kaune.

Lietuvos Kredito Bankas, Kaune. M. Brauno Banko Namai, Kaune. Kauno Prekybos Savitarpio Kredito Draugija, Kaune.

Kauno Prekybos ir Miškų Prekybos Savitarpio Kredito Draugija, Kaune.

Kauno Lenkų Smulkaus Kredito Draugija, Kaune.

Amatbankas, Kaune. Alytaus II Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Alytaus I, Simno, Merkinės, Butrimonių, Balbieriškio, Varėnos, Daugų ir Seirijų žydų liaudies bankais), Alytuje.

Biržų Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Pasvalio ir Vabalninko žydų liaudies bankais), Biržuose.

Kėdainių Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Ariogalos, Sėtos ir Kražių žydų liaudies bankais), Kėdainiuose.

Kretingos Žydų Liaudies bankas (su prijungtais prie jo Gargždų, Salantu ir Palangos žydų liaudies bankais), Kretingoje.

Marijampolės Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Kalvarijos, Prienų, Lazdijų ir Veisiejų žydų liaudies bankais), Marijampolėje.

Mažeikių Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Ylakių, Vieksnių, Akmenės, Zidikų ir Sedos žydų liaudies bankais), Mažeikiuose.

Panevėžio Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Troškūnų, Kupiškio, Seduvos, Krekenavos, Raguvo, Rokiškio ir Pandėlio žydų liaudies bankais ir Panevėžio Pirklių Savitarpio Kredito Draugija bei Panevėžio Savitarpinės Paskolos Draugija), Panevėžyje.

Raseinių Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Nemakščių ir Jurbarko žydų liaudies bankais, ir Jurbarko Komercijos Savitarpio Kredito Draugija bei Raseinių Savitarpio Kredito Draugija), Raseiniuose.

Šiaulių Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Papilės, Tryškių, Kuršėnų, Linkuvos, Pakruojo, Radviliškio, Skuodo, Kelmės, Plungės, Joniškio, Žagarės ir Šiaulių žydų liaudies bankais ir Šiaulių Prekybos Savitarpio Kredito Draugija), Šiauliuose.

Tauragės Žydų Liaudies Bankas (su

prijungtais prie jo Skaudvilės ir Nemakščių žydų liaudies bankais bei Tauragės Prekybos Savitarpio Kredito Draugija), Tauragėje.

Telšių Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Rietavo, Luokės, ir Varnių žydų liaudies bankais), Telšiuose.

Utenos Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Molėtų, Vyžuonų, Anykščių, Zarasų, Salako ir Dusėtų žydų liaudies bankais ir Utenos Prekybos Savitarpio Kred. Draugija), Utenoje.

Ukmergės Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Kovarsko ir Sirvintų žydų liaudies bankais ir Ukmergės Prekybos Savitarpio Kredito Draugija), Ukmergėje.

Vilkaviškio Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Pilviškių, Virbalio, Sakių ir Naumiesčio žydų liaudies bankais), Vilkaviškyje.

Vilniaus Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Nemenčinės, Trakų, Valkininkų, Švenčionėlių ir Ignalinos žydų liaudies bankais), Vilniuje.

Kauno Žydų Liaudies Bankas (su prijungtais prie jo Vilkijos, Jonavos, Kaišiadorių, Seredžiaus, Čekiškės, Žiežmarių ir Žaslių žydų liaudies bankais), Kaune.

Vilniaus Privatinių Prekybos Bankas (Wilenski Privatny Bank Handlowy), Vilniuje.

Banko Namai Klečko ir Levino, Vilniuje.

Banko Namai Rudzinsko ir Kaufmano, Vilniuje.

Antakalnio Krikščionių Kooperatyvinė Smulkaus Kredito Draugija, Vilniuje.

Banko Namai Bunimavičiaus, Vilniuje.

I Vilniaus Žydų Taupomoji — Skolinamoji Kasa, Vilniuje.

Tų kredito įstaigų likvidatorium yra paskirtas Lietuvos Bankas. Likviduojamųjų kredito įstaigų kreditoriai gali ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio paskelbimo dienos pareikšti savo reikalavimus likvidatorium Lietuvos Bankui, Kaune, Duonelaičio g. 46 (buv. Kauno Lenkų Smulk. Kredito Dr-jos patalpose), arba atitinkamam Lietuvos Banko Skyriui, pagal likviduojamos kredito įstaigos būstinę.

Likvidatorius Lietuvos Bankas.

1941. XII. 16.

4773(1)

Anordnung

ueber das Filmwesen im Reichskommissariat Ostland vom 25. November 1941

Gemäss § 5 der Anordnung über die Sicherstellung des Vermögens der UdSSR im Gebiet des Reichskommissars für das Ostland vom 19. August 1941 (Verkündungsblatt Seite 5) werden die gesamten Einrichtungen- und Vermögenswerte des Filmwesens im Ostland der Ostland - Filmgesellschaft mit beschränkter Haftung nur treuhänderischen Verwaltung überlassen.

Die Ueberlassung umfasst alle filmischen Unternehmungen wie Lichtspieltheater, Filmproduktionsgesellschaften, Filmkopieranstalten, Filmverleihgesellschaften und Apparatersteller (filmtechnische Geräte aller Art) mit ihrem Gesamtvermögen.

Der Reichskommissar für das Ostland entscheidet in Zweifelsfällen, ob ein Betrieb von dieser Anordnung erfasst wird.

Jede Betätigung anderer Stellen und Unternehmungen auf dem Gebiet des Filmwesens ist verboten.

Mit Gefängnis und Geldstrafe oder einer dieser Strafen wird bestraft, wer der Vorschrift des § 4 zuwiderhandelt.

Der Reichskommissar für das Ostland erlässt die zur Durchführung dieser Anordnung erforderlichen Bestimmungen im Verwaltungsweg.

Die Anordnung tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Reichskommissar für das Ostland

LOHSE

Riga, den 25. November 1941.

1941 m. lapkričio 25 d.

Potvarkis

filimų reikalu Rytų Krašto Reicho Komisariate

Pagal 1941 m. rugpjūčio 19 d. Potvarkio apie TSRS turto Reicho komisaro Rytų Kraštui srityje apsaugojimą (Valdinių žurnalas 5 psl.) § 5 visi Rytų Krašto filimų įstai ir turtais perleidžiami Rytų Krašto filimų bendrovėi su apribota atsakomybe jiems valdyti patikėtinio teisėmis.

Perleidimas apima visas filimų imones, kaip kino teatrus, filimų gamybos bendroves, filimų kopijavimo imones, filimų nuomos bendroves ir filimų aparatų gamyklas (įvairūs techniniai filimų įrankiai) su visu jų turtais.

Reicho komisaras Rytų Kraštui, kilus abejotumams, sprendžia, ar imonė šis potvarkis paliečia.

Kitoms įstaigoms ir imonėms bet koks veikimas filimų srityje yra draudžiamas.

Kas elgtųsi priešingai § 4 nuostatai, bus nubaustas kalėjimu ir pinigine bauda arba viena iš tų pabaudų.

Reicho komisaras Rytų Kraštui skelbia šiam potvarkiui vykdyti reikalingus nuostatus administraciniu keliu.

Šis potvarkis įsigalioja jo paskelbimo dieną.

Reicho Komisarų Rytų Kraštui

LOHSE

Ryga, 1941 m. lapkričio 25 d.

Kauno Didysis Teatras

Antradienį, gruodžio 16 d.
MARTA
F. Flotovo 4 v. opera.
Bilietai nuo 0,40 iki 2,— RM.
Abonentiniai bilietai galioja.
Trečiadienį, gruodžio 17 d.
DIREKTORIUS FLAKSMANAS
Otto Ernsto 3 v. pjesė.
Bilietai nuo 0,20 iki 1,— RM.
Abonentiniai bilietai galioja.
Penktadienį, gruodžio 19 d.
ARLEKINADA
R. Drigo 2 v. baletas.
PIRŠLYBOS
B. Dvariono 1 v. baletas.
Bilietai nuo 0,50 iki 2,50 RM.
Abonentiniai bilietai galioja.
Šeštadienį, gruodžio 20 d., 15 val.
LINKSMOJI NASLĖ
F. Leharo 3 v. operetė.
Bilietai nuo 0,40 iki 2,— RM.
Abonentiniai bilietai galioja.
Sekmadienį, gruodžio 20 d., vakare
BRANDOS ATESTATAS
L. Podoro 3 v. pjesė.
Bilietai nuo 0,20 iki 1,20 RM.
Abonentiniai bilietai galioja.
Pekmadienį, gruodžio 21 d., 13 val.
ZENTAS
V. Krėvės-Mickevičiaus 8 pav. sodž.
gyvenimo vaizdai.
Bilietai nuo 0,20 iki 1,— RM.
Abonentiniai bilietai galioja.
Pekmadienį, gruodžio 21 d., vakare
LOHENGRIŅAS
Wagnerio 3 v. opera, K. PETRAUS-
KUI dalyvaujant.
Bilietai nuo 0,50 iki 2,50 RM.
Abonentiniai bilietai galioja.

Iš visos Lietuvos

KIEMĖNAI

NELAIME DEL NEATSARGUMO

Kiemėnų kaime (Saločių vls.) šiomis dienomis įvyko skaudi nelaimė. Gyventojas Kazys Samas pylė į lempą žibala ar benzina, kuris užsidegęs sprogo ir apšvietė ne tik patį K. Samą, bet ir netoli sėdėjusią motiną Samienę, kuri, smarčiai apdegusi, po poros dienų Biržų ligoninėje mirė. K. Samui ypač apdegė rankos, kurias gali tekti amputuoti. Šiek tiek apdegė ir gyvenamasis namas.

RASEINIAI

VOKIEČIŲ KALBOS KURSAI

Apskritis atstovo profesinėms sąjungoms suorganizuoti vokiečių kalbos kursai pradėjo veikti gruodžio mėn. 2 dieną. Pamokos vyksta Maironio pradžios mokyklos patalpose vakarais nuo 18 val. 30 min. Į kursus įsirašė iki 300 asmenų: pirmą grupę — 210, antrą — 80 ir trečią — 10. Pamokų kas savaitę bus pirmą grupę po 5, o antrai ir trečiai grupei po 3. Kursuose dėsto vietos gimnazijos vokiečių kalbos mokytojai.

ATSTATYMO DARBAI

Mieste vyksta atstatymo darbai. Jau atremontuoti pašto rūmai, atstatyta elektros stotis, sutaisytas elektros laidų tinklas ir gyventojai jau gali naudotis

elektros šviesa. Elektros stotis dar praplėčiama. Baigama atstatyti pirtis. Atremontuotos ir veikia visos mokyklos, kuriose tikrai gausu mokinių. Energingai daromas miesto atstatymo planas. Po karo likę griuvėsiai jau baigiami nuvalyti. Iš griuvėsijų likusi tinkama statybinė medžiaga prienamomis sąlygomis parduodama miesto ir apylinkės gyventojams.

Japonijos parlamentas susirinko nepaprastos sesijos

TOKIO. Abeji japonų parlamento rūmai šimtą susirinko dviejų dienų nepaprastos sesijos, kurioje, atsivėlgiant į padėtį, susidariusią dėl karo su Anglija ir Jungtinėmis Valstybėmis, bus svarstomos ypatingos vyriausybės priemonės. Prieš kelias savaites įvykusiame nepaprastame parlamento posėdyje karo biudžetas buvo papildytas 3,8 milijardo jenų. Dabartinėje sesijoje numatoma jį papildyti dar 2,8 milijardo jenų. Čionykščiuose politiniuose sluoksniuose reiškiami nuomonė, kad tam papildymui, kurio, atsivėlgiant į karo vedimą su Anglija ir Jungtinėmis Valstybėmis, bū-

A. FREDOS SODININKYSTĖS MOKYKLOJE APIE 90 MOKINIŲ

Siemet A. Fredoje Sodinininkystės Mokykla įanko apie 90 mokinių. Apie 40 mokinių atsimantį pavasarį šią mokyklą baigs. Prie mokyklos veikia mokyklos lėšomis išlaikomas mergaičių ir berniukų bendrabutis, kuriame beveik be išimties gyvena visi mokiniai.

Mokyklos medelinas žiės metais praplėstas ir daugiau pritaikytas prie vietos klimatinių sąlygų. (v)

Kauno radijas

TREČIADIENIS, 17. XII.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.15 Malda, dienos mintys. Ryšinis koncertas (pl.); 6.40 Mankšta. Vad. Kotryna Marijošienė; 7.00 Žinios vokiečių k. RP; 7.15 Žinios Lietuvių k. RP; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Ūkininkams; 8.20 Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečių k. RP; 9.15 — pertrauka; 10.00 Vaikams. „Girių karaliaus dovana“. Radiofonizuota pasaka; 10.30 Koncertas vaikams (pl.); 11.00 Baletų muzika (pl.); 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus; 12.05 Pl. muzika; 12.30 Žinios vokiečių k. RP; 12.45 Pl. muzika; 13.00 Žinios Lietuvių k.; 13.15 Vidudienio koncertas RP; 14.00 Žinios vokiečių k. RP; 14.15 Popietinis koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių k. RP; 15.30—16.00 — pertrauka; 16.00 Vilainis. Laurynas Ivinskis svečiuose pas kunigaikštį Oginskį; 16.15 Solistų koncertas. Dalyvauja op. sol. Antanas Kučingis ir smuikininkas Povilas Matukas; 16.45 Žinios Lietuvių k.; 17.00 Žinios vokiečių k. RP; 17.15 Garsų paradas (pl.); 17.45 Kaunas tarp 17 ir 18 val.; 18.00 Garsų paradas (tešinyne). Dalyvauja pianistas Aleksas Mrozinskas; 18.30 Laiko įvykiai, pranešimai iš fronto, paskaitos karo ir politikos temomis ir Žinios vokiečių k. RP; 20.15 Mažojo orkestro koncertas. Solistas Andrejus; 21.00 Žinios Lietuvių k.; 21.10 Vokiškai Lietuviams; 21.20 Valdinimas. „Ir nemeluok žmogau!"; 22.00 Žinios vokiečių k. RP; 22.15 Šokių muzika (pl.); 23.00 Programos pabaiga.

Kauno Jaunimo Teatras

Šeštadienį, gruodžio 20 d., 14 val.
12 BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKŠČIUSIU
S. Čiurlionienės 4 pav. pasaka
Bilietai 0,30—0,80 RM.
Pajamos už spektaklį skiriamos Sarpinei Pagalbei.
Sekmadienį, gruodžio 21 d., 14 val.
KELIAUJANTI PURIENA
Manfred'o Kyber'o 4 veiksmai, 10 pav.
pasaka — jaunimui.
Bilietai 0,30—0,80 RM.

TEATRAS

VARIETĖ
Ožėskienės g-vė/str. 27.
Programa įvairi ir įdomi, dalyvauja pietistai Biržiniai.
Seansai: 18 ir 20 v. v.
Šventadieniais 16, 18 ir 20 v. v.
Bilietai nuo 0,30 iki 0,90 RM, parduodami teatro kasoje nuo 12 iki 14 v. v. ir valandą prieš vaidinimą.

Valst. Malūnų ir Kepyklų Tresto KAUNO VALSTYBINIŲ KEPKYLŲ KONTOROS
Kaunas, Laisvės al. 10 ir Kepyklų telefonai:

- Kepyklų Direktorius ir Pavaduotojas - Tiekimo Dalies Vedėjas 25492
- Kontora (Buhalterijos sk. vedėjas ir Vyr. Gamybos revizorius) 23215
- Kepykla Nr. 1, Juozapavičiaus pr. Nr. 79 41528
- Kepykla Nr. 2, Vokiečių g-vė Nr. 39 41522
- Kepykla Nr. 3, Nemuno g-vė Nr. 22 26361
- Kepykla Nr. 4, Lukšio g-vė 54 21004
- Kepykla Nr. 4 II sk., Valančiaus g-vė Nr. 5 29261
- Kepykla Nr. 5, Šiaulių g-vė 29 24913
- 4820(1)

SKELBIMAS

Pranešame, kad buv. bolševikų okupacijos metu Zarasų Žemės Ūkio Kooperatyvas yra likviduojamas. Prašome kreditorius pareikšti savo pretenzijas raštu kartu su įrodiniais dokumentais iki 1942 m. sausio mėn. 10 d. Komisijos adresas: Zarasų miesto savivaldybė.
Vėliau pareikštos pretenzijos nebus priimamos.
Likvidacijos Komisija

Siūlo darbo

- Gudžiūnų papapijai** skubiai reikalingas, gerai išlavintas (ir baigęs bent kelias gimnazijos klases), galintis organizuoti ir vesti chorą vargonininkas. Kartu bus suteikta ir etatinė tarnyba. Atlyginimas apie 800 Rb. ir mėnesi, pajamos iš parapijos ir kambarys. Prašymus su gyvenimo aprašymu siųsti Gudžiūnų papapijos klebonui. 4717(3)
- Kauno Socialinio Aprūpinimo Įstaigai reikalinga 2 galtingosios seserys. Dėl sąlygų kreiptis Maironio g-vė Nr. 29, tel. Nr. 29412. 4837(1)
- Reikalinga tarnaitė, mokanti gaminti valgius. Atlyginimas geras. Kreiptis Kaunas, Raseinių g. 11a. 4836(1)
- Reikalinga mergaitė arba moteris prie mažo valko. Galį būti ateinanti. Drobės g. 11, b. 5. 4803(1)
- Dviejų asmenų šeimai su mažu valku, reikalinga sąžininga tarnaitė. Rekomendacijos būtinos. Kreiptis: A. Panemunė, Vaidoto 56, b. 2, arba telefon. 23108. 4804(3)
- Patarnavimui reikalinga mergina, mokanti virti. Kreiptis: Maironio 16, b. 11, nuo 8—10 ir 15—17 val. 4797(2)
- Mažai šeimai reikalinga sąžininga tarnaitė, atlyginimas geras. Prezidento 1, b. 5, III aukštas, įėjimas iš kiemo. 4796(1)
- Pilviškių miesto Butų Biūro** skubiai reikalingas saskaitininkas, žinas buhalterija. Pageidaujama mokas vokiškai. Atlyginimas VII kategorija. 4792(1)
- Reikalingi du su rekomendacijomis sargai. Kreiptis į fabriką „Neris“, Kaunas-Vytauto prospektas 26b. 4812(2)

Ieško darbo

- Buhalteris**, 10 metų dirbęs gamybinėse imonėse, mokas gerai žodžiu ir raštu vokiečių, lenkų ir rusų kalbas, be to, mašinarštį, kom. korespondencija, ieško tarnybos (tik Kaune). Siūlyti: „I Laisvė“ administracijai „Buhalteriui“. 4701(5)
- 18 metų mergaitė skubiai ieško tarnybos pardavėjos, padavėjos arba prie mažos šeimos, moku šiek tiek virti. Siūlyti: tel. 24260, Markūnaitėi. 4762(3)
- Jaunas, kvalifikuotas sodininkas daržininkas, turis praktikos, ieško tarnybos. Rašyti: Balsogalos paštas iki pareikalavimo sodininkui. 4818(1)

Parduoda, perka

- Parduodamas radio „Philips“ 5 lempų (dviejų bangų). Sužinoti: Archyvo g-vė 14, b. 1 (IŠ Utenos g-vės). 4819(1)
- Parduodamas vaikų sport. vežimėlis. Džukų 4, b. 3, Zviedrys. 4802(1)

Parduodami du moteriški žieminiai

- palta didesniams ūgiui. Vytauto pr. 39, b. 6 (baltas namelis kieme). Kreiptis nuo 17—21 v. 4785(1)
- Parduodama 2 elektrinės plytelės, elektrinis samavoras, bufetas ir du matracai, Dariaus - Girėno 112, tel. 24777, nuo 7—10 ir 16—20 val. Kitom valandom neprimama. 4833(1)
- Pirkstu laikrodininko įrankių ir laikrodžiams dalių. Siūlyti: Laisvės al. Nr. 61, laikrodininkas. 4831(1)
- Fotografams perka visokią foto medžiagą: plokšteles, chemikalus ir foto popierius. Siūlyti: Jablonskjo g. 5, b. 4. 4800(1)
- Parduodama foto aparatas 9x12 cm, objektivas Zeiss Tessar 4,5, užraktas Compur ir numeratorius Prinfator, teirautis tel. 21798. 4799(1)
- Parduodu suvama mašiną „Singer“. Zemaičių 25, b. 4. 4795(1)
- Parduodamas termusas, tel. 25270. 4803(1)
- Parduodu knygoms spinta (tinka ir virtuvės bufetui), ir gražų ilustra. Telef. 25397. 4813(1)

Butai ir kambariai

- Išnuomojami trys kambariai su visais patogumais, be baldų. Pageidaujama ponams. Gedimino g. 40a, II a. 4790(1)
- Išnuomojamas vienas bendras kambarys 3 vyrams (ir ten pat 2 kambariai su bendra virtuve ir t.t. Kreiptis nuo 9 iki 11 val. ir nuo 17 iki 18 val. Daukšos g-vė Nr. 25, butas 6, 3 aukštas. 4830(1)
- Išnuomojamas kambarys su atskiru įėjimu, parketu. Perkūno al. 26, b. 1. 4834(1)
- Už mažą atlyginimą perleidiū savo kambarį Zaliakalnio rajone (prie Kauko laiptų). Sužinoti: Laisvės al. 31b, b. 18, Jūratė. Nuo 15—17 v. kasdien. 4805(1)
- Vyrams išnuomojamas kambarys su atskiru įėjimu, be baldų. Kęstučio g. 52, b. 10. 4798(1)
- Išnuomojamas kambarys su patogumais be baldų vyriškiui. Apžūrėti nuo 15—17 val. Juškos 2, kampas Basanavičiaus al. but. 2. 4815(1)
- Valdininkas ieško kambario apie 20 m² ploto, su atskiru įėjimu ir kitais patogumais, be baldų. Siūlyti: 9—16 val. darbo dienomis telef. 29466 arba 24361. 4811(1)

Išversti ka nors reik, I SAPIEGOS 6 EIK.

Provincija vertimus gali siųsti paštu. Smulkesnių informacijų reikalauti laiškais. Atsakymui įdėti pašto ženklą. Kaunas, „Piunksna“, Sapiegos 6, tel. 23727. 4182

Įvairūs

Pranešame, kad Jonavos Žemės Ūkio Kooperatyvas „Laisvė“ likviduojamas. Kreditoriai, istaigos ir asmenys, turintieji į minėtą kooperatyvą pretenzijų, prašoma per 2 mėnesius nuo šio skelbimo dienos pareikšti. Vėliau pareikštos pretenzijos nebus priimamos. 4814(1)

Sukertame malkas, rementuojame langus, durų ir inventoriaus užraktus, elektros įrengimus, patarnaujame persikraustant.

- Kreiptis į **Patarnavimų kontorą „Pagalba“**, Mickevičiaus g. 4/28 (Miško - Mickevičiaus g. kampas, įėjimas iš kiemo), nuo 9—14 val. 4817(1)
- Vandentiekį ir kolonas** vonioms taiso priyres monteris. Telef. 26268 skambinti 7—8 val. arba 19—21 val. 4835(2)
- Malnysų naują kabinetinę mašiną I 5—4 klases mezzimo mašina. Sužinoti Ljepojaus 5, b. 2. 4809(1)
- Adresų biure žmogus pasiskolines iš nepažystamo intereso amž. koteli, prašomas gražinti adresu biuro įstaigos valdininkei. 4786(1)
- Mot. rūbų siuvėja M. Belnorienė persikėlė į Lukšio g-vė 4—14. Pirmą užsakymus ir taisyms. 4829(1)
- Pamesti **Vlodo Mudino** šie dokumentai: vid. pasas 83492 Nr., tarnybos liudijimas 6995, ginklo leidimas 74 ir neaktinis leidimas. Radus prašau gražinti K. S. D. Kallėjimui. 4839(1)
- S. m. gruodžio 11 d. Michalinavoje Bagurskio krautuvėje pamestos trys maisto kortelės. Šisajevo vardu, radus prašau gražinti už atlyginimą Jūros g-vė Nr. 5, b. 1. 4787(1)
- Kas paėmė, bei žino apie dingusi sidabrinį laikrodį firmos „Excelense“, be sekundininko, antroje pusėje rusiškomis raidėmis N. P. P. 1896 g. Batum), nurodžiusiam bei gražinusiui atlyginasi 20 RM. Brangus kaip atminimas. Pranešti Jonavos 82, Petroviui. 4518(1)
- Panelę, gerai mokančią vokiškai kalbėti, priimsiu gyventi nemokamai. Laisvės al. 41b, b. 4, Kaunas. 4810(1)
- Vyr. leit. Povilas Rakšyns, buv. Biržų nuovados viršininkas, kilęs iš Šiaulių apskr., voniško vales. birželio mėn. 16 d. bolševikų išvežtas su šeima. Kas turi apie jį ar šeimą kokiu nors žiniu, prašome pranešti J. Rakšyniui, Panevėžys. Prekybos Mokykla. Bus atlyginta. 4711(1)
- Partizanai, VI. 23 d. iš „Metal“ vežė sužeistuosiu ilgoniną ar važiaavę Marijampolėn, su jumis buvo partizanas Juozas Olskis. 20 metų, šviesiais plaukais, kuris dingo be žinios. Žina už atlyginimą pranešti telefonu 21004, 8—16 val. 4801(1)
- Nežinia kur esantis Stankevičius Vytautas, anksčiau gyvenęs Šančiai, Ivinskio g. Nr. 49, prašomas atvykti š. m. gruodžio mėn. 18 d. 9 val. į Kauno M. S-bės Sekretoriatą (Laisvės al. Nr. 70, III-aukšt. kamb. 34), atsiimti iš Karaliaučiaus atvežtus pinigus. 4816(1)

Valstybinio Žuvies Tresto Kaunas, Mickevičiaus gt. 28 nr.

- Telefonai: Valdytojas 25076
- Valdytojo pavaduotojas 22942
- Finansų Skyrius 26550
- Eksploatacijos skyrius 25022
- Administracijos Skyrius 23011
- 4703(1)

Užpirkimo Atstovybės K. Grablikas, Marijampolės Igalotinis Jasinskas Juozas šaukiamas iki š. m. gruodžio mėn. 20 d. atvykti į atstovybę Kaune, Juozapav. prospektas, Nr. 55, atsisakyti. Jasinskas J. iš Igalotinio pareigų atleistas, jam duotas Igalavimas atšaukiamas ir užpirkimo atstovybė už jo veiksmus neatsako. 4788

Dotnuvos Selekcijos Stočiai reikalingas buhalteris. Atlyginimas X kategorijos ir butas. Prašymą su gyvenimo aprašymu siųsti Dotnuvos Selekcijos stoties direktoriui, Dotnuva—Akademija. 4807(1)

Pranešame, kad Mažiečių apskrities Vartotojų Kooperacijos Sąjunga, Mažiečiuose likviduojama.

Asmenys ir įstaigos turi į minėtą Apkoopsąjungą bet kokiu pretenzijų, prašome jas pareikšti tos Sąjungos likvidatoriui, Mažiečiai, Laisvės g-vė 15 nr., iki 1942 m. vasario mėn. 1 d. Vėliau pareikštos pretenzijos nebus priimtos. 4789(2)

I LAISVĖ

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus prilynėja 12—13 ir 17—18 val. Telefonai: vyr. redaktoriaus 20520, red. sekretoriaus 21414, redakcijos 20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 ligi 18 val., prieš šventadienius — nuo 8 ligi 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siunčiantis paštu) 1 mėn. užsakantiems 1 arba 2 egz. po 2 RM egzempliorius, užsakantiems daugiau kaip 2 egz. — po 1,50 RM egzempliorius. Pinigus galima siųsti paštu arba per Lietuvos Banko skyrius „Spaudos Zodis“ a. a. b. vardu (papr. ein. sąsk. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune.

Skelbimai: Smulkūs skelbimai už kiekv. 15 žodžių arba jų dali: 1) darbo ieškantiems 0,30 RM; 2) darbo siūlanties 1,50 RM; 3) pirkimo ir pardavimo reikalais 2 RM. Valdinių ir prekybinių įstaigų, imonių, gydytojų ir pan. skelbimai 1 petito eilutė 0,50 RM. Skelbimai primami administracijoje darbo metu ir talpinami sekantios dienos numeryje. Leidžia a. a. b. „Spaudos Zodis“ Spausdina „Žaibo“ spaustuvė (Kaunas, Duonelaičio 24).

Švaros ir atsargumo!

Pagal seną taisyklę, bėdos retai kuomet atlenka paskirai. Matyt, ir tos mėgstą draugija ir žmonės užklumpa visu būriu, atseit lyg susiorganizavusios. Štai ir dabar greta kitu karo blogybių prisidėjo dar viena — dėmėtoji šiltinė. Tai tikrai nežūgintas reiškinys ir jis galėtų sudaryti nemažą pavojų daugelio žmonių gyvybei, tad ji visiems reikia atkreipti kuo didžiausią dėmesį. Tačiau kilti kokiai panikai ar desperacijai dar nėra jokio pagrindo. Šis pavojus atitinkamų valdžios įstaigų buvo laiku pastebėtas ir imtasi griežtų ir plačių priemonių, jį pasitikti ir užkirsti jam kelią toliau plėstis. Visas tas priemonės reikia tik sveikinti, nes jos padarytos pačių gyventojų garvei, rūpinantis jų sveikatos apsauga. Iš kitos pusės, susirgimai dėmėtoja šiltine, kiek mums žinoma, dar neturi jokio epideminio pobūdžio. Pasitaikę jų paskirai kai kuriose vietose ir reikia tikėtis, kad jie plačiau neišsiplės. Kaip jau anąsyk minėjome, mes turime gana gausų ir prityrusį medicinos personalą, kuris žino kaip kovoti ir kaip saugotis nuo to pavojaus. Reikia tik vykdyti jo nurodymus ir patiems visą laiką būti apdairiesiems ir atsargesniems.

Šiuo atžvilgiu, gal būt, reikia daugiau susirūpinti miestų gyventojams, kurie gyvena labiau susikimšę ir dažniau jiems tenka bendrauti su kitais žmonėmis. Laimė, apie 90% visų mūsų ūkininkų gyvena vienkietuose, tad jiems, nors ir atsirastų daugiau susirgimų, šis pavojus yra mažesnis, jei tik jie stengsis laikytis sveikatos įstaigų nurodymų.

O svarbiausios apsaugos nuo dėmėtosios šiltinės priemonės yra švara ir atsargumas. Nors dabar, gal, ir ne visai patogus metas, bet kur tik yra kokių parazitų, neatidėliotinai reikia padaryti dezinfekcijas, kurių paprasčiausia: krosnyse ar pirtyse gerai išdegti drabužius, patalus, išvalyti gyvenamąsias patalpas ir patiems apsaugoti plautis. Reikia vengti bet kokių didesnių susibūrimų, suėjimų, iškilnių, nes ligoms siaučiant, nežinau iš kurios pusės tave tyko pavojus ir kur gali gauti pavojingų parazitų. Visomis priemonėmis reikia vengti lankyti susirgusių namus, tokiais atvejais reikia užmiršti visus sentimentus. Juk tuo būdu ligonius vis tiek nieko negalima padėti, o galima pačiam apsikrėsti ir po to kitus apkrėsti. Taip pat reikia vengti visokių valkataujančių asmenų, kurie dažniausiai yra pilni parazitų, ir nepriimti jų į savo namus.

Aiškūs dalykas, kad dėmėtoji šiltinė pas mus yra atgabenta iš rytų, iš bolševikinio rojaus, kur per visą praėjusį dvidešimtmetį dažnai siautė įvairios epidemijos. Tad reikia vengti ir bendrauti su iš rytų atvykstančiais asmenimis ir ypač saugotis belaisvių.

Vis tai yra elementariausios, bet kartu ir pačios būtiniausios sveikatos apsaugos priemonės. Jų privalo kiekvienas laikytis.

Ir dar kartą pabrėžiame, kad jokiai panikai, dezorganizacijai ar nusiminimui nėra jokio pagrindo. Į visas tas kai kuriose apskrityse paskelbtas sveikatos apsaugos priemones reikia žūrėti ne kaip į pačios ligos siautėjimo išsauktas, bet daugiau kaip į preventyvas profilaktines priemones, kad jau pačioj pradžioj, šen bei ten atsiradus vienam kitam susirgimui, būtų užkirstas kelias jiems toliau plėstis.

Iškilmingas amnestijos aktas Tauragėje

Gruodžio 9 d. inspektuodamas Tauragėje lankėsi šiaulių srities komisaras Gewecke. Šia proga, kaip ir kituose apskrityse miestuose, suklaidintiems lietuviams — politiniams suimtiesiems buvo iškilmingai paskelbtos amnestijos aktas. Aktą paskelbė komisaras Gewecke. Dalyvavo gausus tauragiškių būrys. Amnestuoti 156 suimtieji.

Didžiųjų trišalio pakto valstybių konferencija

Rumunija, Vengrija, Kroatija ir Slovakija taip pat kariauja su Amerika

TELEFONU IŠ BERLYNO

Rumunija, Vengrija, Kroatija ir Slovakija, likusios trijų valstybių pakto šalys, parodė savo solidarumą su to pakto kūrėjais — Vokietija, Japonija ir Italija — ir prisidėjo prie tų valstybių karo su Amerika. Wilhelmstrassės sluoksniai tą faktą pažymi kaip Europos solidarumo pareiškimą; jie kartu pastebi, kad tų valstybių žingsnis buvo spontaniškas. Tą žingsnį šitos valstybės padariusios būdamos kupinos supratimo apie savo atsakingumą už Europos ateitį. Šitą deklaraciją Rooseveltas dar kartą buvęs Europos tautų pripažintas agresorium.

Bet yra trys valstybės — Ispanija, Danija ir Suomija, kurios, kad ir priklausydamos antikominternio paktui, tačiau trijų pakte nedalyvauja. Dėl jų pareiškima, kad antikominternio paktas teippareigoja kovoti su bolševizmu, bet neuždedas pareigos toms šalims paskelbti karą

Amerikos Jungtinėms Valstybėms bei Anglijai. Iš to pareiškimo politiniuose bei užsienio spaudos sluoksniuose daroma išvada, kad šitos valstybės — Ispanija, Danija ir Suomija — nepaskelbsiančios karo Amerikai.

Pirmadienį Berlyne įvyko didžiųjų valstybių, priklausančių trišaliam paktui, atstovų konferencija. Vokietijai šitoje konferencijoje atstovavo Reicho maršalas Goering, užsienių reikalų ministeris von Ribbentrop, maršalas Keitel, admirolas Raeder ir gen. Milch. Japonijai atstovavo tos šalies ambasadorius gen. Oshima, Italijai — ambasadorius Dino Alfieri. Konferenciją atidarė von Ribbentrop, ir ji užtruko ketelė valandų. Wilhelmstrassės sluoksniuose pareiškima, jog

konferencijoje buvę aptarti politiniai, kariniai ir ūkiniai klausimai, susiję su bendru karu vedimu prieš Ameriką ir Angliją.

Politiniuose sluoksniuose reiškiamą nuomonę, jog panaši konferencija nesanti paskutinė; trišalį paktą pasirašiusios šalys kartas nuo karto susirinkiančios pasitarti bendraisiais karo vedimo klausimais.

Bulgarija ligi šiol laikėsi neutraliai; dabar jina yra paskelbusi karą Amerikai. Manoma, kad Sovietų Sąjunga nutrauksianti diplomatinis santykius su Bulgarija. Žiniomis iš Sofijos, tenai įvykusios didelės studentų demonstracijos ne tik prieš Amerikos ir Anglijos, bet ir prieš Sovietų pasiuntinybių. Tų pasiuntinybių langai buvę išdaudyti.

Ligi šiol Bulgarija atstovauja Vokietijos interesams Sovietuose; manoma, kad bulgarų — sovietų santykiams nutrūkus, tuos vokiečių interesus perimsianti Šveicarija.

Wilhelmstrassėje pareiškiamą, jog paskutiniuosiomis dienomis prieš propagandą sustiprino skleidimą gaudu,

esą, Bulgarija kartu su Vokietija ruošiantis pulti Turkiją. Tas gandas, anot Wilhelmstrassės, turįs dar ir kitokį variantą, būtent, jog Vokietija viena per Bulgariją ruošiantis pulti Turkiją. Wilhelmstrassė pažymi, jog šitos žinios yra grynai provokacinio pobūdžio; jų tikslas esąs sugadinti santykius tarp Bulgarijos ir Turkijos ir tarp Vokietijos ir Turkijos. Tie patys vokiečių sluoksniai pažymi, jog tas faktas, kad paskutiniuosiomis dienomis šitie gandai skleidžiami itin intensyviai, rodo, kokie yra iš tikrųjų Reicho prieš propagandos metodai.

Vokiečių informacijų biuras praneša iš Belgrado, jog valymo akcija prieš serbų partizanų paskutiniuosiomis dienomis buvusi labai sėkminga. Minėtasis biuras pateikia visą eilę vietovių, iš kurių tie teroristai partizanai buvę išguiti. Sunaikinta visa eilė jų grupių, o vienos iš jų vadai paimtas nelaisvėn. Jis yra buvęs žinomas jugoslavų politikas. Šitoji valymo akcija sėkmingai varoma toliau.

„Essener Nationalzeitung“ korespondentas praneša iš Utrechto, Olandijoje, apie tenai įvykusias olandų nacionalsocialistų partijos iškilmes, kuriose dalyvavo ir Reicho ministeris ir Olandijos komisaras dr. Seyss-Inquart. Pastarasis savo kalboje pranešė, jog uždamos visos buvusios Olandijos politinės partijos bei grupės, o

palikama viena tik olandų nacionalsocialistų partija, kuri bus vienintelė olandų tautos politinės valios reikėja.

Tos partijos vadas Mussert šitaip suformulavo būsimosios olandų valstybės pagrindus: 1. Aktingas ir sąmoningas visų germaniškų tautų bendradarbiavimas. 2. Olandų tautos dalyvavimas Rytų Europos kolonizacijoje. 3. Lygios teisės Europos gyvenbinėje erdvėje ir intensyvus darbas, kad sugrįžtų Europos gerovė. 4. Nugalėjimas ankštos olandų erdvės, kai visi keliai su užjūriu yra atkirsti. 5. Fizinis, moralinis ir dvasinis olandų tautos atnaujinimas.

Dr. P. A.

Generalinis Komisaras pas sužeistus kareivius

Kaunas, XII. 15. Pirmadienį popiet Generalinis Komisaras Dr. von Rentelnas aplankė vienoje vietos ligoninėje gulinčius sužeistus kareivius, perduodamas jiems civilinės administracijos ir tėvynės lėkėjimus. Tuo pat metu ligoninėje atsilankė ir Generalinio Komisarato tarnautojos moterys, padalinamos Kalėdų proga sužeistiesiems paketučius su pyragėčiais ir šiaip naudingais mažmožiais. Tada karo sužeistiesiems sudarė didelį dėžiausmą, juo labiau, kad ta proga jie galėjo ir pasiūnekučiuoti su vokiečių moterimis ir mergaitėmis.

Ypatingą dėmesį Generalinis Komisaras atkreipė į sunkiai sužeistuosius karius, kuriuos, kiek tai leido jų sveikata, jis aplankė jų palatose, su jais pasikalbėjo ir įteikė jiems taip pat dovanų iš Lietuvos gyventojų. Generalinis Komisaras pabrėžė, kad kaip tik Lietuvos gyventojai visuomet su pasigėrėjimu kalba apie vokiečių kareivius, išvadavusius jų tėvynę iš bolševikų, ir kad už tai atsidėkojant jam dažnai atnešama nedidelių dovanų vokiečių kariams.

Lengviau sužeistieji ir besveikėtą kareivius susirinko prieškalėdinėms iškilmėms vienoje ligoninė

salėje, papuoštoje eglėšakiais. Salės vidurį stovėjo iškilmingai apšviesta žvakėmis eglė. Čia kiekvienas karys iš Generalinio Komisarato poniu vėl gavo kalėdinių dovanų. Iškilmes pajavairino Kalėdų giesmės ir šiaip pramogos. Ta proga Generalinis Komisaras pasakė sužeistiesiems kariams kalbą.

Jam ir jo bendradarbiams, pareiškė Generalinis Komisaras, buvo malonumas aplankyti čia karo ligoninėje sužeistuosius. Visi, kuriuos Flureris pasiuntė čia sukurti civilinę administraciją srityje, kurią vokiečių kareiviai užkariavo savo krauju, jaučia savo šventą pareigą sužeistuosius kareivius slaugyti ir jiems padėti. Toliau jų pareiga esanti tęsti darbą, kuris buvo sėkmingai pradėtas, šį kraštą atvadavus. Jis ir jo bendradarbiai, o ypač bendradarbis, vokiečių mergaitės, jokiū būdu negalėjo praleisti šios progos pareikšti savo atsilankymu solidarumą su tais vyrais, kurie pralėjo savo kraują, ne tik, kad pasiektų laimėjimą, bet ir kad šimtmečiams užtikrintų vokiečių tautos ateitį. Visi, kuriuos Flureris čia atkėlė, administruoja tai, ką vokiečių kareivis iškovoję ir kas reikalinga dabar paversti darbu.

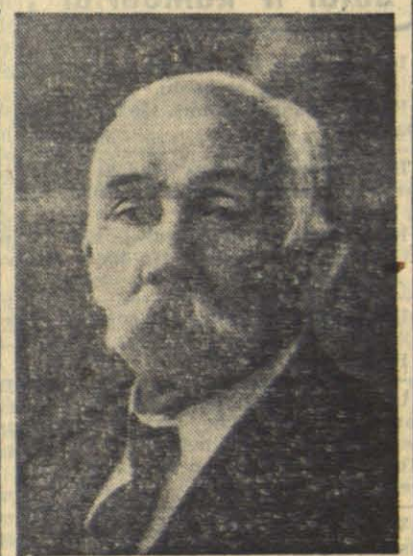
Šiame krašte, pabrėžė toliau Dr. von Rentelnas, jam ir visiems vokiečiams — labiau ar bent kitaip, negu kitur — tenka susilaukti nematyto gyventojų dėkingumo. Šis dėkingumas ypač liečia vokiečių karius už gyventojų išvadavimą iš baisaus kruvino bolševikų teroro. Jis esąs kalbėjėsis ne tik su valdininkais, bet buvęs ir pas ūkininkus, ėjęs į fabrikus pas darbininkus, susidūręs su visais gyventojų sluoksniais, — ir visur jam buvęs pareikštas šis dėkingumas už išvadavimą iš nežmoniško režimo. Dažnai tenka susijaudinti, kai pas jį ateina krašto gyventojai, kurie, nors patys nedaug ką teturėdami, stengiasi nedidelėmis dovanomis išreikšti savo dėkingumą. Tas dovanas jis pasiūnėjęs sunkiai sužeistiesiems. Darbas, kurį mes šiandien atliekame, užbaigė Generalinis Komisaras, yra daromas ne mums patiems, bet būsimosioms kartoms. Šį uždavinį vykdydami, visi turi susibūrimą ir Kalėdų šventę praleisti, jausdami šviesą, kuri, sėkmingai užbaigus šį karą, ateinančiais šimtmečiais pasklis viršum vokiečių tautos ir jos sūnų.

A. a. prof. E. A. VOLTERIS

Taip jau, matyt, mums lemta, kad per tokį trumpą laiką šit jau trečiąkart Universiteto rūmai kelia gedulo vėliavas: šio mėn. 14 d. mirė prof. Eduardas, Aleksandro sūnus, Volteris.

Velionis buvo gimęs 1856. III. 6, tad buvo įkopen jau į aštuoniasdešimt šeštuosius savo amžiaus metus. Kilimo latvis, rygielis. Mokslus ėjo Rygoj (pradinį ir gimnazijos), paskui Leipcoigo universitete (1875—77 m.), kur klausė profesorių C. Curtiaus, A. Leskieno, K. Brugmanno, Avenariaus, Windelbando ir kt. Čia studijavo lyginamąją, slavų ir baltų kalbotyrą, be to, klausė filosofijos. Be paties akademinio darbo, Leipcoigo velionis dalyvavo dar studenų filologų lavinimosi būrelyje, kurio vadovu buvo Leskienas. Iš tos veiklos radosi ir pirmasis velionies spaudos darbelis — rašinys „Über die Volkspoésie der Letten“, išspausd. „Zeitschr. für vergleich. Literatur“ 1877 m. 12 nr. Iš Leipcoigo išvyko studijuoti į Tartu, kur išlaikė egzaminus rusų literatūros istorijos kandidato laipsniui. 1883 m. apgynęs disertaciją „Razyskanija po voprosu o gramatičeskom rode“, gavo filologijos magistro laipsnį.

Baigęs mokyti, velionis įsikūrė Petrapilyje, kur ir pragyveno iki 1918 m. Ten tarnavo Rusų Mokslių Akademijos bibliotekoje, tam tikrą laiką dirbo ir Petrapilio universitete privatdocentu. Tas laikotarpis ypačiai turįngas tokių jo darbų, dėl kurių jį geru žodžiu minėsim. 1918 m. atvyko Vilniun. Čia buvo paskirtas Viešojo Knygyno vedėju. Tačiau po nelgo laiko lenkų buvo iš ten pašalintas ir atvažiavo į

Kauną (1919 m.). Iš pradžių čia buvo Centralinio Valstybės Knygyno vedėju, bet jau X. 8 įėjo į komisiją aukštajai Lietuvos mokyklai steigti. Ta komisija dirbo rengiamąjį darbą steigti Aukštiesiems Kursams, kurie buvo atidaryti 1920. I. 27. Velionis buvo tų kursų Humanitarinio skyriaus vedėjas. Paskiau, Aukštiesiems Kursams persiorganizavus į Lietuvos Universitetą (1922. II. 16), velionis jame profesoriavo ligi 1933 m. Petrapilio universitete jis buvo skaitęs lietuvių buities istoriją, lietuvių kalbą, lietuvių ir latvių tautosaką, lietuvių ir latvių dialektologiją ir pan., be to, pratybų būdu nagrinėjęs lietuvių ir latvių tekstus. Mūsų universitete dėstė archeologiją, latvių kalbą, latvių literatūrą ir tautosaką, senąją bulgarų kalbą etc.

Velionis profesorius nebuvo mokslininkas kabinetininkas — veikiau jį minėsim kaip visuomeninės veiklos žmogų, energią tautotyrininką, surinkusį apšėdai parengiamosios medžiagos, be kurios, vėlesnieji tyrinėtojai neapsieis. Senesnaisiais laikais velionis buvo vienas iš tų ypatingai brangių mums žmonių, kurie, paįs daugiau ar mažiau būdami įleidę šaknis rusų visuomenėje ir kultūriname gyvenime, paremdavo ir šelpdavo mūsų studentus, besilaužiančius į gyvenimą per nemenkąs kliūtis Rusijos universitetuose. Pirmuoju čia minėtu požiūriu velionies veikla truko visą amžių, bet ypačiai pažymėtini maždaug 1883 — 1890 metai. Tada dėl tūliorių prielastų buvo mokslo pasauli labiau ėmęs plisti domėjimasis lietuvių kalbos ir apskritai tautotyros dalykais. Prūsiose nuo 1879 metų veikė specialį mokslinį draugiją „Litauische Literarische Gesellschaft“, kuri rinko ir savo metraščiuose skelbė visokią lituanistinę medžiagą. Rusuose veikė „Imperatorskoje Russkoje Geograficeskoje Obščestvo“ (Rusų Imper. Geogr. Dr.) kuri, be kitko, rinko ir tyrė ne vien rusų, bet ir įvairių kitų imperijos tautų tautotyros dalykus. Taip esant, labai reikėjo žmonių, kurie žinktų tautotyros žinių iš pirmųjų šaltinių, patys galėdami prie tų šaltinių — liaudies — prieti (mokėdami kalbą ir t. t.), o tokių žmonių nekiek tebuvo. Šičia velionis nemaža nusipelnė — jis, Rusų Geogr. Dr.-jos remiamas, eilė metų kasmet ekspedicijų būdu važinėjo į įvairias mūsų bei latvių gyvenamas sritis, rinko tautotyros medžiagą ir ją skelbė rimtuose, visų mokslininkų skaitomuose leidiniuose. Vėliau, kai tik įsisteigė vilniškė Lietuvių Mokslo Draugija,

kurios s'eigime velionis irgi dalyvavo, — didelę savo surinktos medžiagos dalį jis nukreipė jau čia, Vilniū. Ne tik dvasinė — ir materialinė kultūra jį domino. Yra tyrinėjęs gyvenamuosius namus, drabužius, darbo įrankius ir pan. Be kita ko, yra užsiėmęs ir archeologija, net savarankiškai daręs kasinėjimus, o nuo 1919 metų buvo Kauno Miesto Muziejaus direktoriumi ligi pat tam muziejui įsijungiant į V. D. Muziejų. Dar žymūs jo darbai — senųjų mūsų spaudinių leidimai. Dirbdamas Petrapilyje, 1886 m. išleido Daukšos katekizmą, kurio teibuvo žinomas vienintelis egz. (Vilniaus Vieš. Bibl.) — ir tas pats, beje, rusų vėliavų pagrob'as; toliau — išleido Daukšos Postilės 3 sąsiuvinis: I — 1904, II — 1909, III — 1927 metais; svarbiais ano meto lituanistikos leidimais tenka laikyti ir jo parengta „Lietuviška Chresomatija“, 2 tomai: I — 1903 ir II 1904 metais. Kad suvoktume, kiek velionies paveikta spaudoj, pridurkime, kad jo bibliografijos esama apie 400 pozicijų, dalyvauta keliasdešimty žurnalu bei laikraščių ir šešiose enciklopedijose. Tas tiesa, kad daug tų pozicijų yra ne paties didžiojo svorio, kad daug kur šiandie jau reikia nemažų korektyvų. Apskritai, barą išvarė žymų.

Petrapilio laikais daug mūsų žmonių patyrė jo globos ir paramos — trumpai sakant, retas ano me'o lietuvis studentas petrapiliškis nebus jos patyręs. Dar pridėkim, kad bibliotekos šeimnininkui Volteriu būvo galima turėti lietuviškų spaudinių — jis jų turėdavo ir quodavo mūsų studentams, kurie kartais kitur .o ne gauti negalėdavo. Ir šiuo požiūriu juntame jo nemaža esantį paveikta.

J. Pelaitis